

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55070

Nr. 26 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 26. Juni 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Führer je prepredčil

V spoznanju skupne nevarnosti se spominja zedinjena Evropa Führerjevega zgodovinskega čina pred dvema letoma — Borba na vzhodu še ni končana, za zmagovit konec pa jamči rastoča moč nemške vojske — Z Nemčijo se spominjajo 22. junija 1941 tudi njeni zavezniki

svetovno revolucijo

Borba na vzhodu še ni končana, za zmagovit konec pa jamči rastoča moč nemške vojske — Z Nemčijo se spominjajo 22. junija 1941 tudi njeni zavezniki

Dne 22. junija 1941 — torej pred dvema letoma — je dal Adolf Hitler, v spoznanju strašne nevarnosti, ki je pretila ne samo Nemčiji, temveč tudi vsemu ostalemu kontinentu, povelje za napad na Sovjetsko Unijo. Se danes se spominjamo manifesta nemškemu narodu, ki ga je prebral takrat v jutranjih urah v Führerjevem imenu Reichsminister dr. Goebbels. Führer je slutil težino borbe, s katero je nujno moral obremeniti nemški narod; saj je izjavil, da je bil to najtežji trenutek v njegovem življenju. Minulo je 24 mesecev, ki so oddali časovni okvir za največje obkoljevalne in uničevalne bitke v svetovni zgodovini. Vrstile so se sijajne zmage, pa tudi nadčloveški napori v dveh strašnih zimah, ki sta zahtevali žrtve, kakor jih ni doprinala fronta v vseh dotodanjih vojnih pohodih.

Presegalo bi okvir pričujočega članka, ako bi hoteli na tem mestu razpravljati o vseh posameznostih in glavnih fazah dosedanjega vojnega dogajanja na vzhodu. Druga obletnica začetka napada na vzhodu je za vse narode Evrope dan, ki se ga spominjamo v zavesti, da je Adolf Hitler s svojim poveljem za napad v kralj onemogočil boljševiški poizkus revolucioniranja sveta. Moskovski oblastniki so dvajset let pripravljali Sovjetsko Unijo za generalni napad na Evropo, ki je imela biti nekakšna odskočna deska za vse nadaljne boljševiške načrte. Boljševiki so že davno pred

Smisel borbe na vzhodu je v tem, da se prihranijo Evropi vse tiste grozote, ki so jih gledali nemški in zavezniški vojaki na sovjetskih tleh. Katynska groza ne sme nikakor postati usoda evropskih narodov. Borba na vzhodu še ni končana. Ali toliko je gotovo: za zmagovit konec tega vojnega pohoda jamči rastoča moč nemške vojske in njenega genialnega vodstva. Stalingradska epopeja je nemškega vojaka še bolj ojeklenila in učvrstila v trdni zavesti, da borba ne sme končati preje, preden ne bo boljševiška pošast uničena. Napačno spekulirajo Anglo-Amerikanci, ako mislijo, da se bo nemški vojni stroj v daljinah vzhoda vnel v svojih ležajih. Ogromno ozemlje, ki ga ima v rokah nemška vojska, je najboljša jamstvo, da se boljševikom nikdar ne bo posrečil vdor v Evropo. Adolf Hitler je zgradil s svojimi slavnimi divizijami branik, ki omogoča Evropi in njenemu zaledju kolikor toliko nemoteno življenje Nobenega dvoma ni, da bo Nemčija s svojimi nadaljnimi napori izpolnila vse predpogoje za izvrševanje misije, ki jo je prejela iz rok zgodovine. S to zavestjo in v trdni veri, da so dosednji uspehi sigurna podlaga končne zmage, gleda danes vsa Evropa z dostojanstvenim mirom na razmeroma mirno vzhodno fronto. Je to mir pred viharjem; veter ne bodo sejali boljševiki, toda želi bodo vihar.

Druge obletnice pohoda na vzhod se je spomnil poleg nemškega tiska, ki je objavil neštete politične in vojaške prispevke, tudi zavezniški tisk. Zlasti romunski tisk je izredno podčrtal dejstvo, da se borijo romunski vojaki rame ob ramo z nemškimi tovariši ne samo za svojo domovino, temveč tudi za civilizacijo in kulturo Evrope. Tako podčrtava »Timpul« evropsko zgodovinsko misijo Romunije na vzhodu kontinenta. Romunski narod se ob strani najmočnejšega naroda Evrope ne bori samo za svojo neodvisnost in za svoja tla, temveč za temelje svojega nacionalnega življenja, ki so zapopadeni v pojmih lastnina, cerkev in rodbina. »Universul« piše: »Na svetu ne bi smelo biti naroda, ki ne bi hotel razumeti silne reakcije romunskega naroda z dne 22. junija 1941 ter za osvoboditev vzhodnih pokrajin, ki so jih nekoč ugrabili boljševiki.« »Curentul« je mnenja, da Romunija L 1941. ni bila iznenadenje samo za prijatelje, temveč tudi za — sovražnike. Romunija se bori brez pridržka in brez zahrbtnih misli. Grobovi romunskih vojakov na ruskih poljanah in ob Volgi predstavljajo diktatorsko področje, ki ga ne sme nikdo prereti. Zastonj je Romunija opozarjala Anglijo na izvršitev garancij romunskih meja. Anglija je bila brez moči, zato je klaverno odpovedala. Tako pa je vojna morala Romunije po dveh letih v porastu in romunski udarci padajo tudi nadalje zadovoljivo po sovjetskih tleh. »Viatra« podčrtava predvsem, da ta vojna ni nikaka posledica kake riskantne pustolovščine, kakor bi hotel to predstaviti plutokratski anglo-ameriški tisk; tu gre za borbo z globokim zgodovinskim smislom, za borbo, ki je bila Romuniji in njenim zavezniškim nujno vsiljena.

Madžarski propagandni minister Antal je imel na nekem zborovanju viedne stranke v Hodmező-Vasarhelyju velik govor ter je med drugim izjavil, da bo ostala Madžarska v trdni veri v svojo bodočnost ob strani velikih sil ost, zavdajoč se, da zamore same najočje politično in vojaške sodelovanje z Nemčijo in Italijo jamčiti Madžarski dostojno življenje v okviru Evrope. Boljševiški imperijalizem pa ogroža neodvisnost in svobodo Madžarske, zato mora ves madžarski narod koncentrirati vse svoje razpoložljive sile proti boljševizmu.

1941. povzročali po evropskih deželah nemre, stavke in pobune, v Španiji pa so se docela razgalili s svojimi prevratnimi načrti. Boljševiki so mislili, da je njihova ura že prišla in da bodo lahko dosegli svoje cilje.

Ko so se boljševiške armade postavile na vzhodu v stanje pripravljenosti, je bilo za vso Evropo jasno, da se mora nekaj zgoditi, če boče obdržati svojo kulturo in civilizacijo. V trenutku, ko je bila vojskujoča se Evropa na napadu in jugovzhodu izven nevarnosti, je Adolf Hitler zamogel dati povelje za napad na vzhodu. Že dve leti se borijo Nemci in njihovi zavezniki v skupni zavesti grozeče nevarnosti v poletni vročini in v najhujšem mrazu proti fanatiziranemu sovražniku, ki je tudi po najhujših udarcih vedno znova zbral svoje sile k napadom. Danes, na drugo obletnico oživne na vzhodu, ima Evropa upanje, da bo slej ali prej le premagala boljševiško pošast, ki potem ne bo več ogrozala njenega življenjskega prostora.

PK-Kriegsber. Ahrens (Atlantic — Sch)

Brückenkopf B weiter ausgebaut und gesichert.

Der Stoßtrupp hat inzwischen das Ufergelände vom Feind gesäubert und bezieht jetzt die neuen Stellungen.

V Hamarju na Norveškem, je govoril a predvečer

Težke izgube anglosaškega letalstva

136 sovražnih letal zbitih v manj kot 24 urah — Anglo-Amerikanci so izgubili v 23 dneh 351 bombnikov

Nemško letalstvo je pretekli četrtek zadelo z bombami pred Pantellerio neko trgovsko ladjo srednje velikosti, v Severnem Atlantiku pa neko drugo tovorno ladjo. Obe ladji sta bili tako težko poškodovani, da je računati s njuno potopitvijo.

Angleški bombniki so v noči na 17. junij napadli zapadno-nemško ozemlje ter so povzročili z bombami škodo v stanovanjskih področjih, zlasti v Köln-u. Prebivalstvo je beležilo izgube. Zadeli so štiri bolnišnice in tri cerkve. Nočni lovci in artileristi so zbili 14 sovražnih letal. Štiri nadaljnja letala so bila zbita nad zapadnim zasedenim ozemljem brez lastnih izgub.

Nemška letala so medtem napadla pristanišče otoka Pantelleria. Sovražnik je bombardiral nekatere manjše naselbine v pokrajinah Campagna in Kalabrija.

Odred nemških bojnih letal je v noči na 18. junij napadel z bombami alžirsko luko Djidjeli. Drugi odred nemških letal je v isti noči napadel angleško vojno luko Portsmouth z bombami težkega kalibra. Druga nemška letala so medtem bombardirala posamične cilje v Angliji. Sovražno letalstvo je 17. junija bombardiralo vasi v Siciliji, Kalabriji in v bližini oguzenika Vezuva. Bombe so padale tudi na Pompeji.

V območju Pantellerie so zadela hitra nemška letala neko transportno ladjo in neko malo vojno ladjo s težkimi bombami. Dne 19. junija je izgubil sovražnik v predročju Sredozemskega morja 28 letal. En nemški lovec se ni več vrnil. Pri letalskem napadu na luko Djidjeli je bil uničen 6000tonski transportnik, dočim sta bila dva druga poškodovana.

Po poročilu z dne 20. t. m., so nemška in italijanska bojna letala učinkovito bombardirala pristaniške naprave na Pantelleriji in v Bizerti. Nad zasedenim zapadnim ozemljem so bila zbita štiri letala. Hitra nemška letala so v noči na 20. junij bombardirala posamične cilje v Londonu in ob angleški jugovzhodni obali. Nemška mornarica je v času od 11. do 20. junija uničila 49 sovražnih letal.

Italijanska vlada je proglasila velik del južno-italijanske celine vojnim ozemljem. To vojno ozemlje tvorijo pokrajine Oggia, Bari, Brindisi, Lecce, Tarento, Cosenza, Catanzaro, Reggio Calabria in Matera. Apulija, Kalabrija in Lucanija so potemtakem vojno ozemlje.

Italijanske torpedna letala so potopila pred afrško luko Bone 10.000tonski parnik ter zadela z bombami dve drugi ladji s skupno 17.000 brt.

Močni odredi sovražnega letalstva so bombardirali obalni pas med Villa San Giovanni in Reg-

gio ter mesto Messina. Štiri sovražna letala so bila uničena.

Pred alžirsko obalo so v noči na 20. junij napadla letala osl neko sovražno spremljavo. Neka torpedovka je bila skupno s osem velikimi tovorniki tako težko poškodovana, da je računati s potopitvijo večine teh ladij. Vsa letala so se vrnila. Bizerto so bombardirali nemški letalci z bombami težkega kalibra.

Angleški bombniki so preleteli 20. junija zapadno zasedeno ozemlje ter so se pojavili nad ozemljem Reich-a. Zmetali so bombe na stanovanjska področja nekaterih mest. Prebivalstvo je imelo izgube. Štiri letala so bila sestreljena.

Sovražno letalstvo se je pojavilo nad mestom Napulj, nadalje nad mesti Foggia, Spinazzola, Reggio Calabria, Villa San Giovanni, Castelvetrano, Porto Empedocle, Licata in Syracuse. Pri tem je bilo zbitih 26 sovražnih letal.

V noči na 22. junij je napadel močan odred angleškega letalstva zapadnonemško ozemlje. Zlasti v stanovanjskih predelih mesta Krefeld so nastale velike poškodbe. Poleg številnih stanovanjskih hišnih blokov, sta bili uničeni tudi dve bolnišnici. Po dotedanjih poročilih je bilo zbitih 39 večmornih letal.

Nemško letalstvo je v noči na 22. junij bombardiralo posamične cilje v Londonu in ob angleški južni obali. Pred nizozemsko obalo so zbita meštva nemških malih vojnih ladij troje sovražnih letal.

Število v noči na 22. junij nad nemškim ozem-

ljem zbitih sovražnih letal se je po novejših poročilih zvišalo od 39 na 44.

Odredi štirimotornih letal so napadli 21. junija mesta Napulj, Torre Annunziata, Salerno Battipaglia, Reggio Calabria in Messina. Napadi so povzročili znatno škodo in tudi človeške žrtve. Skupno je bilo zbitih 11 sovražnih letal, med njimi šest štirimotornih bombnikov.

Anglo-ameriški bombniški odredi so 22. junija in v noči na 23. junij izvedli več težkih napadov na mesta v Zapadni Nemčiji ter v zasedenem zapadnem ozemlju. Zlasti v stanovanjskih področjih mest Oberhausen in Mühlheim/Ruhr so nastala precejšnja razdejavanja. V popoldanskih urah 22. junija je napadel močan odred angleških bombnikov in torpednih letal neko nemško spremljavo brez uspeha. Varovalne ladje so zbile s svojo artilerijo sedem napadalcev. Spremljavo je prišla nepoškodovana na svoje mesto.

22. junija in v noči na 23. junij je bilo po naj-novejših poročilih zbitih zopet 92 sovražnih letal, med njimi najmanj 75 štirimotornih bombnikov. Troje lastnih lovskih letal se ni vrnilo.

Nemška bojna letala so v noči na 23. junij bombardirala posamične cilje v Londonu.

Nemška letalska obramba je v času od 22. junija, tik pred polnočjo, pa do ranih jutranjih ur 23. junija zbita 136 sovražnih letal, med njimi 129 štirimotornih bombnikov. To je bil eden izmed najhujših udarcev za anglo-ameriško letalstvo. Skupno je izgubil sovražnik v mesecu juniju nad Reich-om in nad zasedenim zapadnim ozemljem 351 letal.

Italijanska torpedna letala so pred severoafriško obalo potopila iz neke spremljave 12.000tonski parnik ter poškodovala neko 7000tonsko ladjo. Bombe so padale tudi na Bizerto in Jafo (Palestina). Sovražnik pa je napadal Palermo, Castelvetrano, Milazzo in Olbio.

Hud udarec za bandite v Črni gori

Nemške, italijanske, hrvatske in bolgarske čete čistijo ozemlje okrog Durmitorja — Položaj na vzhodni fronti

Pretekli četrtek so javili z vzhodne fronte samo lokalno bojno delovanje. Na južnem odseku je bilo zbitih 24 sovjetskih letal brez lastnih izgub. Na severni linski fronti so odbile nemške čete več sovjetskih sunkov.

Tudi v petek, dne 19. junija, je bilo na vzhodni fronti razmeroma mirno. Nemško letalstvo je v nočnih napadih bombardiralo sovražna zbirališča ladij v Astrahanu ter orožarne ob Spodnji Volgi. Potopili so štiri tovorne ladje s skupno 11.000 brt. V zadetih industrijskih napravah so nastala velika razdejavanja. Pri napadu nekoga mešanega sovjetskega bombnega odreda na neko nemško dovozo spremljavo v Črnem morju, so zbili pet sovjetskih letal.

Po poročilu z dne 19. t. m. se je na severni fronti Kubanskega mostišča izjalovil napad dveh sovjetskih brigad. Sovjeti so imeli zelo krvave izgube. Letalstvo pa je potopilo ob izlivu Volge dve trgovski ladji po 8000 in 3000 brt. Dve drugi ladji sta zadobili težke poškodbe.

V nedeljo so javili, da so nemške čete odbile lokalne sovjetske napade na Kubanskem mostišču, severovzhodno od Sumija ter v področju Kirova. Na ostalih odsekih fronte so se odigravali živahni sunki naskočnih odredov. Težka artilerija je z dobrim uspehom obstreljevala vojaško važne cilje v Leningradu. Pri ponovnem letalskem napadu na izliv Volge so bili zadeti še štirje tovorniki tako težko, da je računati s njihovim uničenjem. Druga letala so bombardirala sovjetske industrije daleč v zaledju.

V torek, dne 22. julija, je bilo sporočeno, da je potekel 21. junij na vzhodni fronti mirno. Lahke nemške pomorske sile so v noči na 20. junij obstreljevale mesto in luko Jejsk v Azovskem morju. Letalstvo je bombardiralo orožarne sovjetrov v ozadju. V Kaspijskem morju sta zgoreli dve sovjetski ladji vsled dejstva nemških letalskih bomb.

V gorah Črne gore so nemške, italijanske, hrvatske in bolgarske čete v teku večtedenskih srditih borb obkolile in uničile močne tolpe. Te čete so bile v skalnatih gorah spričo slabega vre-

mena in obupne obrambe banditov izpostavljene silnim naporom in pomanjkanju. Letalstvo, ki je neumorno bombardiralo bandite, je mnogo doprineslo k uspehu. Krvave izgube banditov so izredno velike. Zapljenjene so bile velike količine orožja, vozil in hrane ter municije.

Po poročilu z dne 22. junija, so se odigravali na vzhodni fronti samo malenkostni boji lokalnega značaja.

Pred Ribiškim polotokom so nemška letala potopila neko obalno tovorno ladjo.

Nočni nemški letalski napad je veljal neki sovjetski orožarni ob Volgi.

Tudi po poročilu z dne 23. junija so beležili na vzhodni fronti zgolj lokalno bojno dejavnost. Nemško letalstvo je napadlo vzletišča in orožarne in sovražnem zaledju. V Flnskem zalivu so zgorile tri sovjetske obalne tovorne ladje vsled dejstva nemških letalskih bomb.

■ **Priljubljeni odbor za neodvisnost Filipinov.** Vrhovni poveljnik japonskih čet na Filipinih, generalni poročnik Šigenori Muroda, je imenoval 20članski odbor za pripravo neodvisnosti Filipinov. Predsednik odbora je Joseph Lawrell, njegov namestnik je državni svetnik Ramon Avancena, drugi namestnik je Benignosa Aquino. Za predsednika eksekutivnega odbora je bil imenovan Jorge Vargas, ki vodi sedaj začasno upravo pod vojaško zasedbo Japoncev. Narodni kongres v mestu Ralidapi je soglasno odobril omenjena imenovanja.

■ **Amerikanci ne grede več iz Bližnjega vzhoda.** Bakor poroča »Svenska Dagbladet« iz Ankare, je dejal zastopnik ameriškega informacijskega ministrstva v Jeruzalemu pred zastopniki arabskega tiska, da Zedinjene države ne mislijo zapustiti svojih pozicij na Bližnjem vzhodu. Gospodarski interesi USA v teh področjih so tako veliki, da jih ni možno žrtvovati...

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. - Verlagsleitung: Egon Baumgartner (verwilt), I. V. Verlagsleiter Fritz Brauns; Hauptschriftleiter Friedrich Golob, alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 8

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises

UNTERSTEIFERER!

Du stehst in der Schicksalsgemeinschaft des deutschen Volkes! Daher lerne deutsch und sprich deutsch!

druga obletnice vojnega pohoda, norveški ministriki predsednik Vidkun Quisling o smislu boja na vzhodu. S tem vojnim pohodom je bila Evropa in z njo tudi Norveška, rešena smrtne groznice. Boljševiška Norveška bi pomenila popolno izbrisanje norveškega naroda, kajti Norveška je eden izmed prvih ciljev boljševikov v boju za svetovno gospostvo. Anglo-ameriška zmaga — tako je končal Quisling — bi pomenila obenem tudi zmago boljševizma.

Slovaški prezident dr. Tiso je imel povodom druge obletnice vojnega pohoda na vzhodu pred izvršnim odborom Hlincev stranke govor, v katerem je izrazil občutke vsega slovaškega naroda. Pokazal je predvsem na Führer-jev zgodovinski čin, nato pa je med drugim ugotovil: »S svojimi skromnimi silami smo se pridružili združenim evropskim narodom, da bi skupno branili Evropo in njeno kulturo. Ni težko, predstavljati si, kaj neki bi nastalo v Evropi, ako bi se bile stavile v pogon vse tiste ogromne armade, ki so bile pripravljene za kitajskim zidom boljševizma. K milijonom žrtev, ki so jih poklali v Sovjetiji, bi bili potem lahko prišli še nadaljnje milijone Evropejcev.

Slične so ugotovitve vsega ostalega evropskega tiska, ki se zaveda, da je bila 22. junija 1941 zavrnjena največja nevarnost, ki je po vdorih Turkov kedarkoli grozila Evropi. Führer-jevi predvostnosti in odločnosti se ima torej zahvaliti vsa Evropa, da so ji bili prihranjeni pokolji in strahote, kakor jih je preživljala in jih deloma še preživlja Sovjetija.

Plemenite naloge Nemškega Rdečega Križa

Vsa skrb velja v vojnem času negi in oskrbi ranjenih vojakov

V soboto in nedeljo se bomo tudi Spodnještajerci kakor vsi drugi Nemci po Reichu radevolje ožvali klicu za prvo cestno zbirko vojne pomoči Nemškega Rdečega Križa. To bomo storili tem raje, ker nudi Nemški Rdeči Križ svojo plemenite pomoč in oskrbo sedaj tudi sinovom naše Spodnještajerske, mladim možem, ki se borijo na vzhodu za naš celokupni obstanek. Naloge, ki jih rešuje Nemški Rdeči Križ v tej vojni, so ogromne. Treba je prevezovati in prenašati ali prevažati po suhem, na morju in v zraku na tisoče vojakov, ki so zadobili rane in poškodbe. Ranjencem velja v prvi vrsti vsa skrb in nega s strani sanitetnih častnikov in sanitetnega osebja. Ko ranjenci ozdravijo, jim lajša Nemški Rdeči Križ po lacaretih in bolnišnicah rekonvalescenco na najrazličnejše načine. Sleherna mati, ki ima svojega sina, žena, ki ima svojega moža, ali dekle, ki ima svojega taročenca v oskrbi Nemškega Rdečega Križa, je

»Der Verwundete«, Aquarell von Karl Heinz Otte (Schweidnitz)

Scherl Bilderdienst

lahko pomirjena, kajti skrb za ranjence je tako velika in obsežna, da se počutijo bolniki kar najboljše. Nemški Rdeči Križ ne celi samo njihovih ran, nego skrbi tudi za duševno razvedrilo teh vojakov, ki na ta način čimprej okrevaajo. Vse to je povezano z ogromnimi stroški. Stvar Nemškega Rdečega Križa pa ni samo stvar vojnega vodstva, temveč je srčna zadeva celokupnega nemškega naroda. Pomagati našim ranjenim in bolnim vojakom je prva dolžnost domovine! Tej dolžnosti se ne more odtegniti nikdo, če noče sprejeti žiga, da je človek brez srca in brez smisla za usodno povezanost med fronto in domovino. Nemško narodno občestvo je našlo v delu in žrtvovanju za Nemški Rdeči Križ svoj najlepši izraz. Naša radodarnost v soboto in nedeljo bo toraj v znamenju tistega spodnještajerskega srca, ki je trdo v boju, a mehko in nežno takrat, kadar potrkaš nanj klici bratske in sestrskje pomoči. Vse za naše ranjence!

To bodi geslo, ki ga je treba razširiti v soboto in v nedeljo po vseh naših mestih, trgih in vaseh. Po svojih premoženjskih močeh bo pač vsakdo rad podaril na oltar te plemenite akcije. Nemški Rdeči Križ lahko sprejme naše zagotovilo, da bomo darovali z veseljem, saj bo sleherni Piennig in sleherni Marka koristila negi in oskrbi ljubljencev vsega naroda: ranjenim in bolnim vojakom!

Našim ranjencem na

velja vsa skrb Nemškega Rdečega Križa. Da se vsaj nekoliko oddolžimo našim vojakom, bomo

v soboto, dne 26. junija

in

v nedeljo, dne 27. junija

pri prvi cestni zbirki za vojno pomoč Nemškega Rdečega Križa darovali po svojih najboljših močeh!

fronti in v domovini

Slavnostna otvoritev Landhof-a v Pragwald-u

Bundesführer je govoril kmetom

Odkar je Spodnja Štajerska vrnjena Nemčiji, je bil urad za kmečko ljudstvo pri osrednjem vodstvu organizacije Steirischer Heimatbund neprestano na delu, da bi izboljšal in obnovil kmetijsko Spodnje Štajerske. Med ukrepi, ki so se v to svrhu izdali, je ustanovitev takozvanih Dorfmaschinengemeinschaften, ki omogočajo uporabo modernih kmetijskih strojev, veliko doprineslo. Prvotno so kmetje Kreis-a Cilli nekako nezaupljivo gledali do novost, kar se jim je pa poleglo, čim so videli prednosti, ki jih nudijo take ureditve. Sedaj imajo v Kreisu Cilli že 25 takih strojnih družin ali Dorfmaschinengemeinschaften.

Na nekem sestanku županov Kreis-a Cilli je Stabsleiter Mertzlich orisal idealno sliko kmečkega življenja v Ortsgruppi. V misli je imel nekaj novega, kar je bilo priprosto in praktično tudi izvedljivo. To je dalo županu v Pragwald-u, Pg. Schellauf-u vzpodbudo, da je Mertzlichovo zamisel uresničil. Slučaj je hotel, da so bile okoliščine za to ugodne, kljub temu je pa Ortsgrupp Pragwald dokazala, da kljub vojni ne pozna besede »nemogoče«. In tako je uspelo, da je Bundesführer Steindl v soboto, dne 19. junija otvoril in izročil svojemu namenu takozvani »Landhof«.

Nato je govoril Bundesführer navzočim kmetom. Omenil je velezborovanje maja minulega leta, na katerem je razglasil železne temelje političnega delovanja na Spodnjem Štajerskem. Da so ostali nespremenjeni, je dokaz v ustanovitvi Landhof-a v Pragwald-u. Z veseljem je ugotovil, da je večina spodnještajerskega ljudstva za Nemčijo. Spomnil se je na tisoče spodnještajerskih vojakov, ki danes po vzoru svojih očetov stojijo po frontah ali pa delajo kot kmetie in delavci. Vsi skupaj storijo več kakor svojo dolžnost in doprinašajo svoj delež k zmagi. Obstojajo še pa takozvani potniki med dvema svetovoma, ki se pa morajo sedaj odločiti. Zastava s kljukastim križem vihra sedaj tu in vohrala bo vse čase. Kljub četrtemu letu vojne se je lahko uredilo ta Landhof, ki bo središnjica kmečkega gospodarskega življenja Ortsgruppe Pragwald. Ta Landhof naj jači kmečko miselnost in pomaga kmetom. Kmečka pridnost je najmočnejše orožje za zmago, kmečka marljivost daje kruh in živ-

lonje. S pozivom na navzoče, da stojijo zvesto ob Führerjevi strani ter doprinašajo s pridnostjo in pripravljenoostjo k zmagi, je Bundesführer izročil Landhof svojemu namenu.

Sledil je ogled Landhof-a. Bundesführer-ja in Kreisführer-ja sta vodila Kreisbauernführer Wolf in Stabsleiter Mertzlich ter jima razkazala prostorne ureditve Landhof-a. Stabsleiter je razložil

pomen in uporabo strojev ter smisel celotne ureditve. Kmet prinese svoje za prodajo namenjene pridelke v Landhof. Na desettonski mostovni vagi se pretehta jabolke, krompir itd., kar potem Raiffeisenkasse, ki je kar tam pri roki, izplača ali vpiše v dobro. S tem pridobi kmet na času. V mlatilnici se kmetom mlati žito po najnovejšem načinu. Iz oddelka za stroje, ki ima tudi priključeno propravljalnico, se bo za mali denar izposojevalo stroje. V skladiščih se bo shranjevalo pridelke in jih spravljalo v promet. Kmet ima pri vsem tem jamstvo, da dobi za svoje

Dr. Goebbels klagt vor der Welt die Blutschuld der Luftpiraten an

Reichsminister Dr. Goebbels traf am 18. Juni zu einem Besuch der von britischen Terrorangriffen heimgesuchten Westgebiete in Düsseldorf ein. Am Mittag begab sich Dr. Goebbels nach Wuppertal, wo die Bevölkerung in einer eindrucksvollen Stunde ehrenden Gächtnisses von den Männern, Frauen und Kindern Abschied nahm, die ein grausiger Luftterror aus dem Leben riß. Als überzeugenden Ausdruck für die tiefe innere Anteilnahme, mit der das gesamte deutsche Volk den harten Kampf der Bevölkerung der luftbedrohten Gebiete um Sein oder Nichtsein verfolgt, hielt Reichsminister Dr. Goebbels die Gedenkrede — Unser Bild zeigt die eindrucksvolle Trauerfeier in der Stadthalle von Elberfeld — Atlantic — Boesig (Sch)

O dolžnosti molčanja

Reichsminister dr. Goebbels objavlja vsako soboto v uglednem berlinskem tedniku »Das Reich« članek, ki se bavi z aktualnimi vprašanji totalnega vojskovanja. Dr. Goebbels ni samo sijajni govornik, temveč prav tako duhovit publicist. Njegovi članki se odlikujejo po pestrosti izraženih misli, posebno pa po ostrini argumentov, s katerimi tehta avtor dogajanje vojne z vsemi njenimi posledicami. V svojem zadnjem članku se je bavil z dolžnostjo molčanja. Ze uvodoma ugotavlja minister, da menda ni ministra v sovražnem taboru, ki bi se tedensko obračal k svoji publiki ter ji v natančno določenih izjavanjih povedal svoje mnenje o aktualnih vprašanjih.

Toda — tako nadaljuje minister svoja duhovita izjavjanja — tudi publicistiki so začrtane gotove meje, in sicer tam, kjer pričinja nacionalni interes. Lastni narod bi lahko marsikaj izvedel, toda sovražnik poslušal. Vojno vodstvo mora imeti tudi danes vsaj za sovražni tabor iznenađenja na razpologo.

Dr. Goebbels se bavi nato z mnenjem, ki je v nemškem narodu zelo razširjeno. Po tem mnenju vlada kot taka nima nikake pravice do zmot, kakor da bi morala v bodoče vse natančno in točno prorokovati. Kljub temu je nesporno, da je nemško vodstvo izreklo v tej vojni najmanj napačnih napovedi.

Le malo ljudi je septembra 1939 točno predvidevalo potek vojne. Gotovi deli nemškega ljudstva so brez dvoma napačno ocenili trajanje in uspehe. Dimenzije vojne so narasle s časom. Sigurno je, da del našega naroda ni pravilno predvidel ta ali oni razvoj vojne. Napram angleškim napovedim učinkuje do dejstvo povsem pohlevno. Mi smo vsekakor dosegli mnogo več uspehov, ki jih nismo prorokovali. Zmage sil osi so imele samo to nevšečnost, da so prehitro sledile ena za drugo in so tako postale v nekem smislu samo ob sebi umevne. Šele od decembra 1941 se pravzaprav vojskujemo z menjajočimi se izgledi, najvišjo vstopavo in možnostjo začasnih kruz. Psihološke težave sedanosti izvirajo iz dejstva, da ni bila razvijena samo lastna, temveč tudi izvennemška javnost. Dosedanje vojaške uspehe bi cenili kot največje čudeže moderne vojne zgodovine, če bi bili ti uspehi razdeljeni enakomerno na štiri leta. Ogromnim vojnim koristim stojijo nasproti samo psihološke nevšečnosti. Prednosti, ki so nastale, ni možno razlagati v posameznostih, ker so vojna tajnost. Tako bi bila bilanca, ki jo je podal Reichsminister Speer o stanju nemške oborožitve, še mnogo zgovornejša kakor je bila, ako bi bil objavil absolutne številke namesto številke razmerja. O nevšečnosti vojnega vodstva se govori vsepovsod, včasih celo jačje, kakor jih je sploh opazati. Prednosti pa morajo ostati pod pajčolanom vojne tajnosti. Včasih jih je treba celo dementirati in zanikati, kadar nastane nevarnost, da bi jih sovražnik prehitro odkril. Na ta način prihaja vlada napram javnemu mnenju v zelo neugodno pozicijo. Svojege molka pa kljub temu ne sme prelomiti. Tako je v neprijetnem položaju, da ima orožje, katerega ne sme uporabiti, ker bi tako ranila nacionalni interes.

Pisec članka se bavi nato s situacijo nemškega naroda na zapadu Reicha in prihaja pri tem do

pridelke enotne v Reich-u veljavne cene. Med ogledom je godba Wehrmannschaft-a Standarte Cilli-Ost na zborovališču koncertirala. V kmečki sobi se je potem Bundesführer-ju predstavilo vseh sedem Ortsbauernführer-jev. Bundesführer se je zanimal za gospodarske in politične razmere v njihovih občinah. Spomnil se je tudi nedavno preminulega Schgank-a, ki je postal žrtev tolp ter jim ga postavil za vzor.

Pester večer v kino-dvorani je zaključil prvi slavnostni dan. Domače moči so izvajale spored. V nedeljo je bila budnica mladinske organizacije Deutsche Jugend ter godbe Wehrmannschaft-a. Koncertu na trgu pred Landhof-om je prisostvovalo mnogo ljudi. Zupanje v Raiffeisenkasse je pokazalo številno vlagateljev, ki so prihajali na njeno blagajno. Landhof so si ogledovali moški in ženske. Od Reichsender-ja Wien je bil navzoč tudi Pg. Reischek, ki je slikal dogodke teh dni.

Harmonično in tovariško sodelovanje vseh uradov in skupnosti je omogočilo storitev, ki lahko služi za vzor vsem Ortsgruppen in Kreis-u.

naslednjih ugotovitev: Vlada vé prav natančno, kako misli in kaj občuti nemški narod glede angleškega letalskega terorja. Morala bi biti že popolnoma posurovljena, ako ne bi delila njegovih občutkov. Nikdo ne bo morda mislil, da bo ostalo samo pri tem spoznanju. Razumljivo je, da vlada nekaj dela. Kaj dela, tega pa ne sme povedati. Morebitni poznejši ukrepi bi pod okoliščinami izgubili dober del pričakovanega učinka, ako bi se jih predčasno objavilo. Preko tega mora imeti »lehekono vojno vodstvo možnost, z lansiranjem gotovih vesti zavestno dirigirati pozornost sovražnika v drugo smer. To je dovoljena vojna zvijača, ki vodi često do uspehov, večinoma pa gre na stroške splošne verodostojnosti poročevalske politike. Seveda pa jo je treba uporabljati, ako obeta kakršnokoli korist. Ni vse tisto prava zmeta, kar vidi javnost kot zmeta vodstva. Mnoge izmed njih so prostovoljne in zavestne zmote, ki predstavljajo duhovne vojne operacije. Današnje vojne nikakor ne smemo meriti z zgodovinskimi dogodki iz prejšnjih stoletij. Takrat je šlo v glavnem za hišno moč, dinastije, prestolonasledstva itd. Danes se odigrava igra za usodo narodov. Radi tega se bijeta obe strani tako žilavo in srdito. Konec bo nastal menda tedaj, ko bo eden izmed partnerjev zdrknil brez moči na tla. Kdor bo nazadnje še stal, bo imel zmago v rokah.

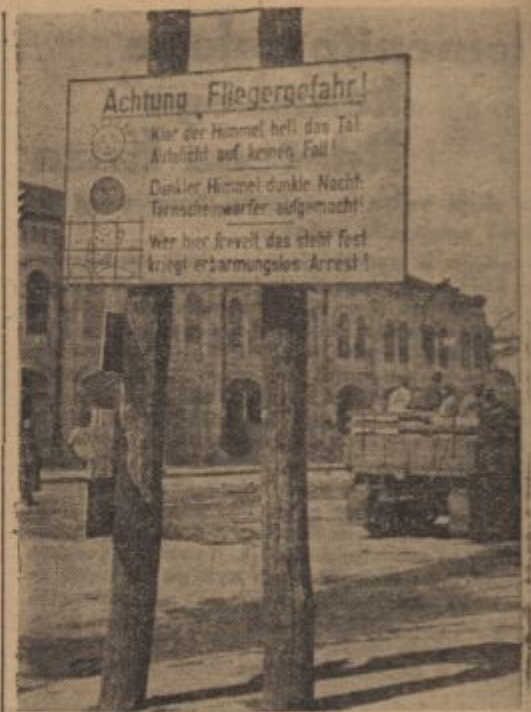
Nikakor ni treba posebej poudariti, da je treba tako gigantsko borbo izvajati z drugimi sredstvi kot v preteklih vojnah. Gledano s stališča vodstva je pač vse vojna. Vsako vprašanje najde svoj odgovor po načelu, ali je to in ono vojni koristno ali pa ji vsaj ne škoduje. Ne samo na materialnem, tudi na duhovnem področju se mora narod omejevati. Kakor ne more jesti vsega, kar bi hotel jesti, tako tudi ne sme izvedeti vsega, kar bi hotel izvedeti. Okrog državnih in vojaških tajnosti vodstva je točno določena ograja, preko katere ne sme nikdo nepoklicano v notranjost. Ne, da bi bilo tam kaj skrivati pred narodom, samo sovražnik ne sme imeti nikakega vpogleda. Vsako nepremišljeno govorjenje zamore v tem področju samo škodovati.

Kdor dobi kot delavec, inženjer, politik ali vojak vpogled v sfero vojnih tajnosti, ima dolžnost molčanja tudi tedaj, ko bi mogel z razkritjem svoje tajnosti popraviti očitne neumnosti v razgovorih o političnem ali vojaškem položaju. Vojno vodstvo mora včasih molčati tudi tedaj, ko bi lahko z eno samo besedo odpravilo celo vrsto zmot in nejasnosti. Vodstvo zaupa vztrajnosti naroda, ki se je še vedno obnesla v napetih trenutkih. Ni treba imeti prav v vsakem posameznem vprašanju vojne Odločilno je le, da imaš prav ob koncu. Zmaga sama bo sankcionirala vse nameravane nezavestne in neprostovoljne zmote. Če gleda vodstvo samo v ta cilj, ima suvereno pravico, da lahko napravi od časa do časa kako pomoto. Kdor mora dnevno odločati v sto slučajih večinoma hitro in brez mnogega prevdarka, bo tudi pri najboljši volji in najvišji inteligenci napravil tu in tam kako pomoto. V kritičnih situacijah je celo boljše, napraviti nekaj napačnega kot sploh ničesar. Kdor bi vstal in vrgel prvi kamen?!

V razgovorih med štirimi očmi se zgodi često, da vpraša eden partner drugega, zakaj ne pove pravkar povedano kar javno, potem bi bilo vse bolj jasno. Odgovor je tak, da uporabljena argumentacija še ni zrela za uho sovražnika in mora ostati zato neizgovorjena. V nešteti posvetovanjih o vojaških in političnih vprašanjih smo večinoma obžalovali, da narod ni poslušal. To pa nič ne spremeni na dejstvu, da mora ostati pri dosedanji legi. Del vojne se odigrava na svetovnem odru, drugi del pa za kulisami. V glavnem se vojskuje pest, prav tako pa tudi glava. Oboje pa je odločilno. O vojni na odru lahko vsakdo oddaja svoje sodbe. O vojni za kulisami pa naj sodi samo tisti, ki ima vse možnosti vpogleda v probleme. Mirne vesti lahko rečemo, da so naše šanse ugodne tudi na tem bojišču. Teh šans pa ne smemo ogrožati z lahkomišljenimi govoricami. Molk je tu več vreden kot zlato. Govorjenje pa ni vedno srebro, temveč večinoma le pločevina.

Spodnještajerc!

Usodno skupnost nemškega ljudstva deliš!
Zato se nauči nemščine in govori nemško!

PK-Kriegsbericht Kühn (PBZ-Sch)

Humorvolle Spruchweisheit an einer Straßenkreuzung in Orel

Anglosaške utvare

Po zasedbi Tunisa, ni minil dan, da v sovražni tujini ne bi pisali in govorili o »ofenzivi«, ki jo nameravajo naši sovražniki podvzeti zoper Evropo. Pri tem pa pišejo in govorijo o možnostih invazije na raznih točkah, ki ležijo med Nordkapom in otokom Kreto. V zadnjem času so v Ameriki celo raztrobili vest, da bodo z glavnim napadom v Evropi istočasno začeli tudi ofenzivo v Pacifiku zoper Japonsce. Amerikanci slikajo položaj v luči, ki naj svetu prikaže, da so se končno pripravili na velike »ofenzivne akcije«. Kar se priprav tiče, je morda nekaj na stvari, toda sile osi so že v prvi fazi vojne bile v zmagoviti ofenzivi, ki so jo tako temeljito izkoristile, da jim najbrž nikdo ne bo več mogel teh koristi iztrgati. Nemška oborožena sila je v zadnjih dveh zimah na vzhodu ter z italijansko vred v minul zimi v Tunisu pokazala tudi svojo obrambno sposobnost in moč, ne oziraje se na primer na Dieppe, ki je bil na isti višini kakor v ofenzivah. V kolikor so zavezniki mnenja, da jim bo uspela z ofenzivo odločiti in pospešiti izid vojne v svoj prid, naj to mirno poskusijo. Zasedba Francoske Severne Afrike in treh morskih pečin v Sredozemskem morju še dolgo ni dokaz, da se razumejo na uspešno izkrcanje v Evropi in v Vzhodni Aziji.

Ves svet ve, da ni samo Evropa, temveč tudi Vzhodna Azija pripravljena na vse. Kar bi bili zavezniki morda pred leti dosegli do neke meje z ofenzivo, ko še marsikaj ni bilo utrjenega in zastraženega, je danes v veliki meri že zamujeno. Leta in leta pripravljena utrjevalna dela so slasti Evrope spremenjena v trdnjavo prvega reda. Obrambne trdnjave Evrope se sicer razlikujejo od utrd v Pacifiku, ni pa razlike v hrabrosti, zmognosti in duhu obrambnih sil pri nas in v Pacifiku. Invazijski poskus Anglosasov v Evropi ali Vzhodni Aziji je povezan z veliko nevarnostjo in lahko stane mnogo krvi. Povsod je treba naskočiti bunkerje, povsod so položene mine in razne druge ovire, pa naj si pride napadalec iz zraka ali po vodi. To angleškimi poveljniki ni neznano, zato pa konferirajo v svojih štabih tako neumorno o tej zadevi.

Da so Nemci in Japonci v prvem razvoju vojne z razmeroma malim številom divizij delali strategične čudeže, še dolgo ne obljubja, da bo danes nekaj sličnega uspelo anglosaškim ofenzivam, tudi, če razpolagajo s premočjo. Premoči, ki jim je v Afriki omogočila gotove uspehe, se ne da kar tako prenesti in uporabiti na evropski celini in pacifiških otokih. Res je, da je v vojskovanju v ofenzivah največ izgleda na uspehe, in če vzamemo primer Singapur-ja ali današnje-ga Sonana, kjer se je napadu številno šibkejšim Japoncem čisto v kratkem času predalo 90.000

Angležev, še to dolgo ne potrjuje pravilo, da bodo Anglosasi z nadmočnimi silami zavzeli trdnjave, ki jih branijo sile Trojnega pakta. Nemec in Japonec sta vojaka, ki sta zavojevala in utrdila vsak svoj pridobljen življenjski prostor, znala ga bosta pa tudi braniti.

Iz zgodovine Sicilije

Pozornost sveta je obrnjena na italijanski sredozemski otok Sicilijo, o katerem smo nedavno na tem mestu obširno govorili in ki je trenutno izpostavljen kot trdnjava in branik južnega dela evropske fronte napadom Anglo-Amerikancev, ki bi se ga radi polastili.

Če prečitamo zgodovino Sicilije, najdemo, da je otok že od nekdaj bil privlačna vaba za narode, ki so ga osvajali, pa naj si so to bili Rimljani, Grki, Španci, Francozi, Angleži itd. Vsem se je dopadel obvladujoč položaj otoka v Sredozemskem morju, mikalo jih je pa tudi naravno bogastvo rodovitne zemlje. Zgodovina točno pove, da noben narod, ki se je polastil Sicilije, tam ni imel sreče. Večina zavojevalcev je na tem otoku doživela svoja razočaranja. Na Siciliji so se do neke meje udomačili Rimljani, Normani in Staufarji, ker so bili prebivalcem otoka pač najbolj sorodni. Znana velikonočna sicilijanska večernica, ali krvavi pokolj leta 1282, je bila najbolj viden znak, kaj je ljudstvo hotelo povedati tujim vladarjem iz dinastije Anjoui. In danes, po skoraj 700 letih, prebivalstvo Sicilije ne bi drugače gledalo in tudi ne drugače postopalo z vsiljivci, ki bi se mu vsilili za vladarje in gospodarje.

Mirno se lahko reče, da se je ljudstvo Sicilije, ki je bilo ves svoj vek izkoriščevalen objekt, pravzaprav šele s fašistično agrarno reformo popolnoma otreslo odvisnosti od kmetov, od veleposesnikov ter s tem vseh ostankov nekdanjega tlačanstva. Da cenil prebivalstvo Sicilije to pridobitev nad vse, ne potrebuje razlage. Nekdanji obdelovalci tuje zemlje so po Mussolini-jevi zaslugi postali njeni lastniki. Če kdo, potem ljubi Sicilijan svojo rodno zemljo, svoj otok in svojo domovino Italijo ter je vsak čas pripravljen, slediti klicu nevarnosti ter z novimi dejanji skupno s svojimi brati iz ostale Italije pod strunnim vodstvom fašizma ter z njim povezanega nacionalsocializma ohraniti in braniti svojo staro čast in svoj ugled ter svoj otok.

POLITICNE BELEŽKE

■ Roosevelt zahteva novih 71,5 milijard dolarjev za vojskovanje. Ameriška vlada je predložila reprezentančni zbornici predlog za dovolilo kredita v iznosu 71,5 milijard dolarjev za rastoče potrebe ameriške oborožene sile.

■ Tudi Giraud potrebuje denarja. Kakor poročajo listi iz Vichy-ja, je sklenil general Giraud v sporazumu z anglo-ameriški oblastmi v Severni Afriki razpisati vojno posojilo. Med severoafriškimi prebivalstvom je Giraud-ova namera vzbudila precej nevolje, ker se jim zdi nekam čudno, da posega Giraud spričo »bajeslovnih« finančnih sredstev Anglo-Amerikancev po imetju severoafriških prebivalcev.

RAZNE VESTI

* Ženske zločinske tolpe v Angliji. »Daily Mail« se v nekem članku pritožuje nad naraščanjem kriminalitete v Angliji. V zadnjem času se množijo tatvine draguljev, perila, kožuhovine itd. Policija je ugotovila, da so zakrivila te zločine večinoma ženske, ki so organizirane celo v posebnih tolpah za izvedbo vlomov.

* Vsakih 45 minut en umor. V Zedinjenih državah Severne Amerike imajo po nedavno izdani kriminalni statistiki vsakih 45 minut po en uboj ali umor. Število zločinov je tako veliko, da imajo policijski uradi v evidenci nad 6 milijonov prstnih odtisov in slik kriminalnih tipov.

* Nemiri v Detroitu (USA). Po poročilih, ki so prispela dne 22. t. m. iz Newyorka, je moral guverner države Michigan v Detroitu proglasiti obsežno stanje vsled nemirov, ki so izbruhnili med belokožci in zamorci. Po prvih poročilih so v spopadih ubili 11 oseb, nad 700 pa je bilo ranjenih. Medtem se je število mrtvih zvišalo na 23. Policija in vojsštvo sta komaj vzdržala red in mir. V mnogih slučajih so morali uporabiti plin solzavec. Vojsštvo je zasadlo mesto Detroit, ker so civilne oblasti izjavile, da »niso več gospodar položaja«.

* Načrtno pobiranje malarije na Grškem. Grške zdravstvene oblasti so pričele s pomočjo nemških okupacijskih oblasti nedavno z načrtnim pobiranjem malarije. V glavnem uničujejo s pomočjo specialnih delavcev gnezdišča komarjev po raznih stoječih vodah.

* V Zedinjenih državah stavka 500.000 rudarjev. Kakor poroča agencija Reuter iz Washingtona, so rudarji v ameriških premogovnikih pretekli ponedeljek ponovno ustavili delo. V stavki se nahaja 500.000 rudarjev. V zadnjih dveh mesecih so ti rudarji stavkali že tretjič. Prizadeta je v glavnem premogovna industrija. Iz centrov ameriških reklam poročajo, da bodo morali ustaviti delo. Nova stavka je začela v premogovnih revirjih držav Pennsylvania, Alabama, Ohio in Kentucky. Kakor poroča »New York Times« pričakujejo, da bo sam Roosevelt posegel vmes. Kongres je že zadnjič sprejel zakon, ki prepoveduje stankanje. V svrhu vzpostavitve reda in dela v revirjih bodo vpostavili tudi vojsštvo.

* Tudi v Sofiji so imeli letalski alarm. V teku preteklega tedna so imeli v Sofiji in v drugih bolgarskih mestih letalski alarm. Neko tujo letalo je namreč vznemirjalo bolgarsko prebivalstvo.

* Drzen rop v Bolgariji. Iz poštne vagona vlaka, ki je vozil med Sofijo in Gornjo Džumaja, je neki v poštnega uradnika preoblečen zločinec siloma vzel kovček, v katerem se je nahajalo 12 milijonov bolgarskih levov. Eden izmed pomagačev tega roparja — izpostavilo se je, da se piše Spasov — je bil aretiran v trenutku, ko je delil denar med svoje prijatelje. Pri tej priliki so še rešili sedem milijonov levov. Naslednjega dne so aretirali še enega pomagača, pri katerem so našli še tri milijone levov. Ostala dva milijona levov poseduje Spasov, ki pa še ni bil prijet.

* Letalski potniški promet med Sofijo in Bukarešto. Te dni so vzpostavili letalski potniški

promet med glavnima mestoma Bolgarije in Rumunije. Letala letijo trikrat na teden v obeh smereh, in sicer v torek, četrtek in soboto.

DROBIŽ

o. Eksplozije prahu. V mlinih, sladkornih tovarnah in mlinicah premoga se često pripeti, da drobnih prah te snovi, s katerim je nasičen zrak, eksplodira, kar ima dostikrat katastrofalne posledice. Došle so smatrali, da se prah vname sam od sebe zaradi naravnega narastka temperature. Raziskovanja nekaterih znanstvenikov pa so pokazala da nastanejo eksplozije drugače. Sladkorni prah v raku se vname šele pri temperaturi 410 stopinj Celzija. Pač pa se sladkor pri mletju naelektri, včasih do 1500 voltov in elektrika lahko povzroči eksplozijo že pri temperaturi 30 stopinj, kakor so pokazali najnovjši poskusi. Vzrok eksplozij so torej v prvi vrsti mlini in priprave za odvajanje prahu, kjer zaradi trenja tudi nastajajo nevarne električne napetosti.

o. Kdo je odkril črešnje? V Evropo je uvedel črešnje Lukulus, ki ni bil samo slovit rimski vojskovodja, temveč še bolj znamenit sladkosec. Na svojih pohodih je prišel v ozemlje Ponta. Tam je v mestu Kerazu uspevala črešnja, ki ji niti trde zime niso mogle do živlega. Lukul je vedno stikal po vsakovrstnih slaščicah, pa se je navdušil tudi za črešnje. V domovini je imel številne palače, podeželska posestva in ogromne vrtove. Tja je presadil črešnjava drevesa, ki so se navdušila italijanskega podnebja, pozneje pa tudi podnebja v Franciji, Nemčiji, Britaniji. Črešnja je že 2000 let naseljena v deželah ob Donau-u.

Zatemnitev od 23. do 3. ure

Um die tote Stadt an der Düna

Von Kriegsberichter Hans Kremer.

PK Welish, die tote Stadt an der Düna. Zehntausende von Granaten haben sie zermahlen und zertetzt, und jeden Tag und jede Nacht zerstampfen neue Einschläge Zerstampfes, zertrümmern abermals das längst Zertrümmerte. Tiefe Gräben sind durch den Schutt geschürt, ziehen sich unter abgerutschten Dächern, skelettierten Fassaden hindurch. Bünden und Barrikaden sperren Trümmerrassen und verwilderte Gärten gegen die Sicht sowjetischer Scharfschützen. Aber dieses Schuttfeld birgt verschüttete Verknotungen wichtiger Straßen. Wer sie in Händen hat, beherrscht die Tiefe des Kampffeldes nach dieser oder jener Seite; er vermag seine schweren Waffen ins Gefecht zu führen, und sie sind es, die einen ganzen Frontabschnitt anschlagen und aufbrechen können.

An der Südseite der Trümmerstadt haben sich die Sowjets seit anderthalb Jahren in einem Straßendamm festgebissen. Von dort aus flankieren sie unsere Stellungen. Sie haben den Damm zu einem starken und schwer einnehmbaren Befestigungswerk ausgebaut. Trotzdem soll er ihnen abgenommen werden, um die Verteidiger der Stadt zu entlasten. In wochenlanger Spähtrupptätigkeit machten unsere Jäger einer schmale Lücke in der sowjetischen Kampflinie ausfindig...

Flackernde Nervosität liegt über der Front.

In den Nacht auf den 30. Mai erfolgt der Angriff. Munitionskolonnen rollen in der Dunkelheit; unsere Angriffsbataillone, Jäger und Grenadiere, haben sich unbemerkt im deckungslosen Bereitstellungsraum außerhalb der Stadt eingegraben. Um Mitternacht treten zwei Kompanien aus der Stellung, gehen durch die erkundete Lücke und legen sich hinter die feindliche Stützpunktlinie. Bereits um 0,30 Uhr kommt die Meldung, daß das kühne Unterfangen geglückt ist: »Eier liegen gut«.

Der Angriffsbeginn ist auf 2,00 Uhr festgestellt. Anderthalb Stunden atemloser Spannung; werden die Bolschewisten die Gefahr in ihrem Rücken doch noch entdecken, — durch Munitionsträger, Essenholer, durch einen Spähtrupp, durch irgendeinen Zufall? — Die Front ist unruhig. Leuchtraketen, Maschinengewehrfeuer, Granatwerfer; eine flackernde Nervosität ist bei den Sowjets zu spüren. Oben am Hang leuchten die Unseren erregt in den sanft abfallenden Hang hinunter; werden die Kameraden drüben unentdeckt blei-

ben? Sie selbst dürfen jetzt nicht hinüberschießen, sie können nur angespannt hinauslauschen.

Ein greller Feuerkranz züngelt urplötzlich hoch.

1,30 Uhr. Noch eine halbe Stunde. Die Nacht beginnt bereits wieder aufzudämmern. Endlich ist es zwei Uhr. Und das schlägt ein gewaltiger Donnerschlag die Stunde an, ein ungeheures, unaufhörliches Grollen bricht los, ein einziger greller, krachender Feuerkranz züngelt urplötzlich in unübersehbarer Lage auf der Stellung der Bolschewisten. Zehn Minuten lang, dann springt das Feuer weiter nach hinten in den Feind. Nahezu im gleichen Augenblick sind unsere Stoßkompanien mit heiserem Hurra in der sowjetischen Bunkerstellung. In wenigen Minuten haben sie die schwersten Befestigungen ausgeschaltet und eine mehrere hundert Meter breite Bresche aus der Sowjetlinie herausgebrochen, durch die unsere Stoßreserven blitzschnell einströmen. Aus der Stadt heraus greifen andere Stoßgruppen flankierend an und rollen die abgesprengte Feindstellung vom anderen Ende her auf. Der Angriffsschwung unserer Jäger und Grenadiere ist unvergleichlich. Die Handgranatenblitze in den tiefen Gräben der Sowjets springen immer schneller voran und machen deutlich, mit welcher unwiderstehlichem Elan die Unseren dort aufräumen. Die Leuchtsignale jagen sich: »Hier sind wir!« — steigen immer tiefer aus dem feindlichen Raum hoch. Ununterbrochen heulen und orgeln die Granaten aller Kaliber hinüber und herüber. Auch die Sowjets haben, da es sich um einen natürlichen Angelpunkt des ganzen Frontabschnittes handelt, hier stärkste Artilleriekraft konzentriert.

Die »Art« legt eine Feuer- und Nebelwand vor die Stürmenden.

Um vier Uhr leuchtet der Tag milchig über dem weiten Kampffeld. Da sind unsere Stoßkompanien bereits mehrere Kilometer tief im Feindgebiet, haben die Sohle der weiten Senke längst hinter sich gelassen und den jenseitigen bewaldeten Hang bereits angegangen, stehen im Kampf um zwei befestigte Dörfer. Die Sowjets werfen ihnen entgegen, was sie an örtlichen Reserven zusammenkräften können. Das Artillerieduell hat sich zu rasender Heftigkeit gesteigert. Kilometer tief bersten überall im Gelände die Einschläge. Unsere Artillerie legt Nebelwände vor die Stürmenden und entzieht sie so der direkten Feind-

beobachtung. Sie bekämpft feindliche Batterien, unsere Artillerieaufklärer lenken ihr Feuer in die sowjetischen Geschützenstellungen und sagen im Funkspruch Lage der Gruppen und Verbesserungen direkt herunter. Um sechs Uhr haben die Sowjets bereits ihre Divisionsreserven in den Kampf geworfen. Um sieben Uhr sind außer den feindlichen Stellungsbesetzungen zwei der bolschewistischen Reservebataillone vernichtet. Sechshundert Feindtote liegen allein in dem von unseren Jägern und Grenadiern gestürzten Gelände. Gefangene sagen aus, daß unsere Artillerie die herangeführten Reserven bereits auf dem Anmarsch vernichtend getroffen hat.

Alle Waffen wirft der Gegner in den Kampf.

Am Vormittag setzen die Sowjets Schlachtflieger ein, weitere Reserven. Es gelingt dem Gegner, starke Kräfte zwischen unseren Stoßkeilen einzuschleusen. Um die eigenen Einheiten nicht durch das Abwehrfeuer zu gefährden, befiehlt die Führung die Zurücknahme der Angriffsspitzen auf die neugewonnene ausgebaute feindliche Bunkerlinie am Straßendamm. Mit unverminderter Heftigkeit hält der Kampf den ganzen Tag an. In immer erneuten Gegenstößen suchen die Sowjets ihre verlorene Stellungen wieder zu nehmen. Sie führen Panzer heran, T 34 und KW X, Sechszwanzig- und Vierunzwanzigtonner mit 7,62 cm Kanonen. Die Panzer blieben in Dickicht und Waldsäumen stehen und suchen der sowjetischen Infanterie als vorgeschobene Artillerie den Einbruch zu ermöglichen. Unsere Artillerie erschlägt mehrere, zwingt die übrigen zum Abziehen. Die bolschewistische Infanterie erliegt, zum Teil in blutigen Nahkämpfen, unseren Jägern und Grenadiern. Am Abend ist die gewonnene Feindstellung fest in unserer Hand, die Sowjets haben neben den Stellungsbesetzungen bereits ein ganzes Reserveregiment verloren. Nun führen sie eine neue Division heran; die wenigen deutschen Kompanien haben die Reservekräfte einer ganzen sowjetischen Armee auf sich gezogen. Nichts ist bezeichnender für das tatsächliche Rangverhältnis hier draußen, als die Tatsache, daß die Bolschewisten derartige Anstrengungen machen und solche Massen aufbieten müssen, um einen örtlichen Geländegewinn zu annullieren, den ein paar deutsche Stellungskompanien, die seit Monaten im Kampf liegen, in einem einzigen Ansprung erzielten.

Tagelang rütteln sie an der neuen Front.

Es folgen schwere Tage und schwere Nächte für unsere Grenadiere und Jäger. Die Bolschewisten treiben Bataillon auf Bataillon in pausenlosen Gegenangriffen vor. Sie greifen beim ersten Hellwerden und bei sinkender Nacht an, stehen neue Artillerie heran, Salvengeschütze, Panzer Schlachtflieger. An einem einzigen Tage werden zehn Angriffe abgeschlagen, dreiunzwanzig Panzer vernichtet, einige davon im Nah-

PK-Kriegsbericht Langl (Sch)

So soll es an der Front aussehen?

Ja sogar unmittelbar an der Front im Süden des Kuban-Brückenkopfes! Aber wenn einmal Ruhe herrscht, dann hat der Soldat Lust zu einem solchen Zeitvertreib. Dem Grenadier auf der Schukel liest man es förmlich vom Gesicht ab, daß seine Gedanken in die Zeit seiner jungen Jahre zurückwandern

kampf durch Mienen und Hafthohlladungen. Im konzentrischen Feuer aller Waffen bleiben die bolschewistischen Angriffe liegen. Unsere Artillerie schlägt den feindlichen Regimentern schwerste Wunden. Man sieht die Sowjets in einem Wäldchen auf der gegenüberliegenden Anhöhe in Bereitstellung. Unsere Artillerie erfaßt sie, treibt sie aus dem Gehölz. Sie flüchten über eine Lichtung in ein anderes Waldstück. Der vernichtende Feuerhagel unserer Geschütze folgt ihnen. Abermals fliehen und rennen sie gehetzt und ausweglos. Man sieht, wie sie noch vorgetrieben werden. Erbarmungslos hält sie unser Feuer gefaßt, unsere Infanteriewaffen mähen darein. Die Bolschewisten erleiden blutigste Verluste. Überlebende winken mitten im Feuerehagel mit weißen Tüchern. Gefangene, denen noch das Entsetzen aus den Gesichtern starrt, sagen aus, daß die ausgeruhten frisch in den Kampf geworfenen Reserveeinheiten zerschlagen und zermürbt sind, —

drei Tage zuvor wurden sie alarmiert. Ihre einzige und letzte Moral ist die Angst vor dem Politruk gewesen. Es ist immer wieder die gleiche, erschöpfte Aussage: nur diese Angst konnte sie überhaupt noch in das blutige Gewitter vorantreiben. Jetzt sind sie vollkommen am Ende. In den eroberten Stellungen aber halten unsere tapferen Grenadiere und Jäger unerschüttert, ein paar Kompanien, vor denen bereits jetzt mehrere bolschewistische Regimenter buchstäblich verblutet sind...

Sie haben drüben neue Panzerherden bereitgestellt. Aber sie werden trotzdem nicht durchkommen. Die Härte unserer Jäger und Grenadiere, die Schlagkraft unserer Abwehrwaffen, die Führungskraft unserer Offiziere sind die Garantien dafür. Der Kampf um die tote Stadt an der Düna hat in seinem jüngsten Stadium abermals die absolute Überlegenheit des deutschen Soldaten über den bolschewistischen Roboter erwiesen. Manchen braven Kameraden haben auch wir begraben müssen, aber sein Tod ist hundertfach gerächt worden.

IZREK TEDNA

Neumorno ustvarjanje osvežuje in osrečuje

»Es ist erstaunlich, wie ein großes Ziel, das man vor Augen hat und an dessen restloser Verwirklichung man Tag und Nacht immer denkt und arbeitet, einen frisch erhält.« Prevedeno v naš jezik, se to pravi, da je čudno, kako veliki cilj, če ga ima človek pred očmi in za katerega popolno uresničenje dela dan in noč, vzdržuje človeka veselega.

Te misli izvirajo od pokojnega Generalfeldmarschall-a in Reichspräsident-a Hindenburg-a, ki je bil brezdvomno največji vojskovodja prve svetovne vojne.

Hindenburg, ki je priznan kot stratežičen in splošen veleum, je te misli zapisal iz lastne življenjske izkušnje Zgodovina svetovne vojne pozna njegovo delo in njegove naloge, ki mu jih je naložila takratna domovina. Dobil je namreč nalogo in cilj, ki mu je posvetil vse svoje umne in telesne sile, ves svoj čas ter podnevi in ponoči pripravljaval in izvrševal v neumornem delu, kar ga ni izmučilo, temveč osveževalo. Bolj ko je delal in mislil na izvedbo stavljenih mu nalog, tem bolj čilega in zdravega se je počutil, kljub letom, ki jih je že takrat imel. Uspeh v bitki pri Tannenberg-u, kjer je zmagovito potolkel nadmočnega ruskega nasprotnika, je bil v njegovem življenju najbolj važen in največji cilj, ki ga je v svojem življenju pripravil in izvršil. V delu in z delom je ta veliki nemški nesmrtnik, ki je bil delaven in priden nad vse, našel svoje zadovoljstvo. Uspehi so mu bili osvežujoče zdravilo, ki je svežilo in držalo njegovo življenjsko voljo in vedrino ter voljo do dela in vsega pokonc ter mu pomagalo izvrševati najtežje naloge.

Po izvedbi prvega cilja v svetovni vojni z velikansko zmago pri Tannenberg-u, si je Hindenburg zarisal svoj drugi veliki cilj, ki ga je neprestano študiral in pripravljaval ter na celi črti dosegel. V njegovih rokah je bilo vrhovno vojsko vodstvo, ki je imelo odločati o izidu vojne. Hindenburg-u je tudi to delo bilo osvežujoče, tudi ta cilj ga ni staral, temveč pomlajeval in tudi uspehov mu zgodovina ne more oporekati.

Slično kakor je Hindenburg uresničeval zarisane si cilje je tudi pri vsakem drugem delu. Tam, kjer je neumorna volja, želja in delavnost ter so vse sile in ves čas posvečeni izvršitvi zamišljenih del in ciljev, če ne manjka sposobnosti, tudi uspeh ne bo izostal. Tako delo pa navadno nikdar ne izmuči ali uničuje, pač pa vzpodbuja in navdušuje, posebno, ko so že vidni uspehi. Ljudje, ki polagajo na izvrševanje svojih del vse svoje sile do vseh temeljitosti in se trudijo, ista najbolje izvršiti, bodo v največ primerih uspeli. Dobra, uspela in velika dela pač zahtevajo veliko več, kar povrneži in povprečneži nikdar ne zmorejo. Veliki ustvaritelji vseh časov so vedno bili in tudi bodo izredno delavni, pridni in agilni, ker bi drugače velikih ciljev in nalog nikdar ne uresničili. Taki velikani so pa navadno kljub stalnemu delu bili vedno sveži in zdravi ravno valed dela in ustvarjanja. V delu so ti ljudje našli svojo srečo, uspehi so jih pa veselili in vzpodbujali.

PK-Kriegsbericht Kettelhorn (PBZ—Sch)

Auf einem Feldflugplatz im Süden
Die Flugzeugführer einer Jagdstaffel feiern ihren 182. Abschuss

Borba za Veliko Evropo

Reichsminister Alfred Rosenberg o smislu današnje gigantske borbe - Obratun s plutokratskim gangsterstvom in z boljševiškim metodami ubijanja

Na kongresu Unije Nacionalnih častnikarskih združenj v Wien-u je govoril Reichsminister Alfred Rosenberg o temi »Svetovna borba in svetovna revolucija naše dobe«. Razvil je sledeče misli:

Današnja svetovna vojna se je zares spremenila v borbo svetov. V tej borbi ne gre morda za vojaško hegemonijo, za politična obsejna vprašanja ali za industrijske rezerve, temveč za konfrontacijo dveh največjih skupin sil, ki se medsebojno totalno zanikujeta. Nasprotstvo obeh skupin sega preko vojaško-politično-gospodarskih vidikov. Je to borba med popolnoma različnimi pojmovanji življenja in države ter svetovnih nerazorov. V totalnosti vojskovanja se nam očituje druga svetovna vojna kot borba za samo življenje.

Ze v prvi svetovni vojni so mednarodni zarotniki izrabili besede zanešenjakov 18. stoletja v smislu podžiganja svetovne revolucije, ki naj bi rodila svetovno republiko. Sredi današnjega vojskovanja čujemo zlasti iz Njujorka iste zahteve po neki svetovni vladi, po združitvi vsega kapitala pod ameriško-židovskim vodstvom. Tako zahtevajo edino eno svetovno valuto, ki naj bi bila odvisna od Zedinjenih držav Severne Amerike. To je zahteva po najbrutalnejši diktaturi mednarodnih borzijancev nad delom narodov, zlasti pa nad njihovo usodo in kulturo v Evropi ter v Vzhodni Aziji.

Na čelu celokupne sovražne koalicije se nahajajo Zedinjene države in Sovjetska Unija. Vsak Evropejec mora spoznati bistvo teh obeh skupin. Takozvane Zedinjene države Severne Amerike so evropska ustanova. Nekoč so šli drzni pionirji iz Anglije, Nemčije, Holandije, Francije in Skandinavije na zapad, da bi si kot pionirji osvojili divje pokrajine. Skupno s temi osvajalci pa so se le prehitro pojavili tudi pustolovci in prekopovalci, v rastočem toku pa so prišli v Ameriko proti koncu 19. stoletja stanovalci vseh brezni, velemest, z njimi pa cele jate židov iz Poljske in Rusije. Tako imajo Zedinjene države sicer na zunaj anglosaški značaj, toda do danes ne tvorijo nikakega naroda, marveč jih je smatrati kot nekaj kup 130 milijonov ljudi različnega porekla, brez vsakega duhovnega temelja. Neki veliki Amerikanec, ki je slutil nevarni bodoči razvoj, je naslovil leta 1861. na ameriški kongres poslanico. To je bil Abraham Lincoln, ki je svoj narod v zvezi z vprašanjem kapitala in dela posvaril, prihajajoč do zaključka, da je kapital samo sad dela, brez katerega ne more živeti. Delo je torej več kot kapital. To spoznanje je bilo hob v steno. Brez zdrave podlage zadovoljnega kmetijstva se je vrgla milijonska procesija oblasti in denarja lakomnih ljudi po ameriškem kontinentu ter je onemogočila rast duhovne in duševne orme zemlje. Središče ameriškega življenja ni postalo delo temveč špekulacija. Značaj razvoja ni določila kmetijska volja, temveč industrijski in borzijski kapital. Ameriško življenje je produciralo družabni tip gangsterja. Gangster je v najdaljnosežnejšem smislu uplival na borzno špekulacijo. Koncem koncev pa je bil gangster tista sila, ki je pognala Ameriko v drugo svetovno vojno. Gangster se je kot demokratski politik najožje povezal z boljševizmom v boju proti kulturi Evrope.

Nato se je Reichsleiter pobavil s Sovjetsko Unijo. Nekdaj je imel priložnost opazovanja in doživljanja mnogih in velikih pomanjkljivosti carskega režima. Poznal je mnoga področja in mesta Rusije. Po več kot 25 letih se je v službeni lastnosti vozil skozi ista mesta in področja. Strahovit razsulo ga je pretreslo. Predpogoj sovjetske sile je bilo uničenje vsega človeškega. To uničenje je ustvarilo kasto, ki je bila navezana na sistem na življenje in smrt. Poleg drugih psiholoških činiteljev imamo v tem ključ do fanatizma mnogih sovjetskih komisarjev. Bila bi grozota za Evropo, ako bi se bil ta, vse uničujoči stroj zarinil morda v Vzhodno Prusijo, Sachsen ali Schlesien. Tako pa je dal Führer povelje za ta gigantski pohod. V največjih bitkah je šlo za rešitev Evrope. Zmaga rdečega terorja bi bila pomenila konec vsega tistega, kar je bilo nekoč gibal narodov Evrope za velika dejanja in kar je še danes predpogoj preporoda.

Smotna je ugotovitev, da je država, ki je

nekoč tolikanj storila za evropsko moč in kulturo, v najtežji uri izdala Evropo: Velika Britanija. V času, ko se je Nemčija ubranila boljševiške nevarnosti in se očistila tvorov te bolezni, je Velika Britanija — danes pod židovskim vodstvom — zavzela vedno bolj sovražne pozicije.

V tem položaju — tako je končal Reichsleiter svoja duhovna izvajanja — je pridobila ideja Evrope v naših srcih poglobljen značaj. Evropa je za nas krvavo dejstvo življenja, je izvrstitev vseh tistih, ki se na bojiščih in v duhovni borbi borijo proti razruševalnim silam ameriških gangsterjev in boljševiške GPU. V borbi za Evropo nimimo dve ali tri poti, temveč samo pot borbe. Tako smo prišli do spoznanja, da bo prinesla ta svetovna borba zadnje odločitve. To spoznanje je povezano z odločnostjo, da nečemo živeti na kontinentu, kjer bi se pogazile vse duševne vrednote. Ako so se danes zbrali v Wien-u zastopniki tiska Evrope, so storili to radi obrambe kulturnih in državnih interesov ter radi obrambe velike evropske misli. Samo zmaga vseh narodov Evrope proti sovražni koaliciji bo dovela do nadaljevanja činov velike evropske tradicije ter jih oživotvorila kot živo moč bodočnosti.

Valutna politika Nemčije

Reichswirtschaftsminister in Präsident der Deutschen Reichsbank, dr. Walther Funk je objavil v listu »Zeitschrift der Akademie für Deutsches Recht« članek o načelih nemške valutne politike, kateri gre za sluzga, da se je prebrdilo vse radi vojne nastale težave v denarnih, kreditnih nih in valutnih zadevah.

Prvi predpogoj se je ustvaril s tem, da je nacionalsocializem stavil gospodarstvo pod skupno državno vodstvo pri istočasnem varovanju osebne inicijative in samoodgovornosti podjetništva. Reichswirtschaftsminister Funk je naglasil važnost trenutka, ko se je opustilo princip »Misli v denarju« ter prešlo na načelo »Misli v dobrinah«. Pri tem je postalo prvotno kot revolucionarno in dvomljivo gledano spoznanje nekaj splošnega, da so meje črpanja denarja stvarno šele dosežene, kadar je celotna storitvena zmožnost nekega narodnega gospodarstva po mobilizaciji vseh delazmožnih sil, energij, surovin, produkcijskih mest in vsa možnost racionalizacije izčrpana. Ti nazori so bili med drugim pobiti v zakonu o Nemški Reichsbank-i z dne 15. junija 1939. Kot prvo kritje bankovcev nam pram prejšnjim uravnavam, ki so določale v prvem redu kritje v zlatu ali devizah, se je določilo zahtevke, ki služijo dovoljevanju kreditov, med drugim tudi menice državnega zaklada.

Sovjetiji so samo — čestitali

Anglo-Amerikanci samo „občudnjejo“ Sovjetijo in njen vojni napor — Odnosaji med Washingtonom, Londonom in Moskvo nikakor niso pojasnjeni

Med Anglijo in Zedinjenimi državami na eni in med Sovjetsko Unijo na drugi strani, so povodom druge obletnice izbruha vojne na vzhodu, izmenjali celo vrsto poslanic in čestitk. Brzojavne čestitke pa niso izmenjali samo oficijelni politiki, temveč tudi posamezne organizacije, mesta in privatne osebe. Da, tudi privatne osebe so se čutile primorane, izraziti svoje občudovanje za Rdečo armado.

Pri vsem tem pa je zanimivo, da je ostalo v vseh teh brzojavkah in poslanicah samo pri občudovanju. Nikjer ni bilo govora o kakih konkretnih političnih ali vojaških pomočih, ki je zahtevajo sovjetski oblastniki po znanih sestankih v Casablanci in v Washingtonu. Vpadljivo je nadalje dejstvo, da 22. junij ni služil kot povod za pojasnitev stanja odnosajev med zavezniki. To bi bilo potrebno, zlasti za anglosaške strah, in sicer že radi tega, ker ni videti nikake boljševiške reakcije na znano Roosevelt-ovo pismo, ki ga je v Moskvi Stalinu izročil veleposlanik Davies. Tudi opetovano izražena želja premijerja Churchill-a, da bi se rad zopet sestal s Stalinom, ni našla v Moskvi nikakega odmeva. Tako je bilo pridržano 22. juniju zgolj dejstvo medse-

Zaupanje se ne da odrediti. Zaupanje mora nastati kot naravna reakcija na državne ukrepe samo od sebe ter priti do izraza v prostovoljnem sodelovanju. Kot merilo na področju veljave je gledati porast hranilnih vlog kot zaupanje naroda v nacionalsocialistično finančno in denarno politiko. Ta ugotovitev je važna, ker se vrednost denarja nikdar ne more določiti s silo, temveč poleg realnih podlag samo z zaupanjem. Priznati je, da je porast hranilnih vlog povzročila v veliki meri padajoča potrošnja. To pa pomeni, da je vrednost potrošnje Reichsmarke do nadaljnega omejena, medtem ko je zamenjalna vrednost ravno radi omejitve ostala popolnoma nespremenjena. Stedjivi ljudje imajo pri tem zagotovilo, da bodo po vojni svoje prihranke brez znižanja vrednosti zamenjali v blago.

Vodstvo nemške države se zaveda, da je počasen in stalen dvig prometa z bankovci več kakor kakšna napaka lepote. Prava potreba plačilnih sredstev se je tekom vojne precej dvignila. Predvsem se je področje Reich-a znatno povečalo. V novo pridobljenih pokrajinah se nahaja mnogo kmetijskih pokrajin, kjer je potreba po gotovini večja kakor v industrijskih deželah.

V vojni dobi splošen pojav — porast denarnega prometa — ki ga pozna tudi sovražni tabor, sili v ospredje problem civilne uporabe »blaga nekritne kupne moči« in zahteva vedno več pozornosti. Kontrola cen in plač vpliva samo na učinek diskrepance med finančno in blagovno stranjo, nima pa vpliva na vzroke. Rešitev mora torej priti od denarne strani v tem, da se prekomerno kupno moč znižuje, oziroma v času napetosti ustavi. Če se ta sredstva istočasno uporabi za financiranje vojne, se bo po izkušnjah možnost razširjenja kreditov denarne banke še dalje lahko držalo v veljavi v odgovarjajočih mejah. Za takšno črpanje kupne moči je na razpolago več možnosti. Uspeh je odvisen od pravilne uporabe.

To se najbolje vidi pri zajemanju potom davkov. Pretiran in nepravilen način obdavčenja bi ravno v vojnem gospodarstvu znižal voljo do dela in ustvarjanja. Da bi se z davki pobralo v vojnem času nepotrebne denar, ni misliti. Ta denar se je v največjih primerih zaslužil s trdim delom v vojnem času ali pa s prodajo blago za produkcijo. Vse to bo treba po vojni nadoknaditi, da se zaloge načoknadijo. Zato se mora taka sredstva očuvati potom štedenja. Stediti bi morali posebno tisti, ki imajo denar za izdajati, ker ti lahko doprinašajo s svojim gospodarjenjem, da se kupna moč preveč ne dviga.

Nad vse važna naloga Reichsbank-e je, da veže za dolgo dobo kupno moč v prid države. Višina obrestovanja se je medtem v teku let od previsokega stanja lahko znižala na normalno mero. Uspeh tega financiranja posojil se vidi v stalno visokem deležu nemškega denarnega in kapitalnega trga pri regularnem kritju vojnih izdatkov.

bojnega anglosaško-boljševiškega čestitanja. Kremiski oblastniki so sprejemali te čestitke s cmerikavimi obrazi, ker bi jim bila konkretna pomoč v materijalu mnogo ljubša, kot pa papirnata zagotovila »odkritega občudovanja«. Tudi vojaške akcije Angležev in Amerikancev bi bile napravile Sovjetom več veselja in zadovoljstva.

Preko tega formalnega okvira je skočil na anglosaški strani doslej samo omenjeni Rooseveltov pismonoša žid Davies. Imel je namreč na neki konferenci ameriških guvernerjev v Columbussu govor ter je pri tej priliki omenil svoje zadnje romanje k Stalinu. O učinku tega potovanja se je izrazil zelo previdno in je omenil le toliko, da je Roosevelt bil zadovoljen z »uspehom« tega potovanja. Iz tega je po Daviesovem mnenju sklepati, da so se šefi sovražne koalicije zedinili. Ker pa tudi Davies ni mogel povedati nič konkretnega, je jasno, da obstaja edinstvo šefov sovražne koalicije samo na papirju. Praksa je namreč povsem drugačna. Anglosasi in Sovjeti se medsebojno porivajo drug drugega v ospredje, ker gre v glavnem za to, da si hodijo po kostonje v žerjavico, toda ne za sebe, temveč vedno za »zaveznika«.

Slavnosten zaključek „Tedna Wehrmannschaft-a“ Standarte Marburg-Stadt

Prireditve »Woche der Wehrmannschaft«, to je teden Wehrmannschaft-a Standarte Marburg-Stadt, ki je s svojim bogatim sporedom prebivalcem mesta Marburg podala ponosno poročilo o svojem delu in znanju, so v nedeljo, dne 20. junija slavnostno zaključili. Pri tej priložnosti je spregovoril tudi Bundesführer Steindl.

V nedeljo se je Wehrmannschaft v prvih jutranjih urah spomnila svojih mrtvih tovarišev. V gaju junakov je položila venec v znak neločljive povezanosti z močmi Standarte, ki so za Führer-ja, narod, Reich in nemško Spodnjo Štajersko žrtvovali svoje življenje. Igrišče Rapidsportplatz je bilo okrašeno z zastavicami, ko so možje Wehrmannschaft-a isto tam nastopili, da bi z apelom zaključili minule dneve ter hkrati pogledali v bodoče svoje delovanje. Razen svojcev padlih, ki so bili vabljeni kot častni gostje, so se zborovanja udeležili tudi zastopniki Heimatbund-a, države in oborožene sile. Med sviranjem kotarčnice je stopil Bundesführer Steindl v spremstvu Führer-ja Wehrmannschaft-a, SA-Oberführer-ja Blasch-a in Kreisführer-ja Kreis-a Marburg-Stadt, Knäus-a pred postavljene oddelke ter sprejel poročilo, ki mu ga je podal vodja Standarte Marburg-Stadt, SA-Obersturmbannführer Kohlbacher.

Ko je Bundesführer pozdravil nastopljene oddede, je počastil storitve Wehrmannschaft-a v prireditvi »Tedna Wehrmannschaft-a«, ki so podale častno bilanco dela, moči in tovarištva. Kakor vsi apeli, je tudi ta predstavljal priznanje za Führer-ja in Reich, iz katerega raste nova moč za nadaljno delo. In ne samo možje, ki so tu nastopili, tudi možje ki so padli za nešo veliko domovino so med nami, tudi ti so nastopili k temu apelu, da sprejmejo priznanja za storitve, v katerih so sodelovali. Sledila je minuta spomina na padle v svetovni vojni 1914—18, v nacinalsoc. gibanju, v sedanji vojni in tistih mož, ki so padli za nemško Spodnjo Štajersko. Pesem o dobrem tovarišu je zadonela kakor zaobljuba, nikdar ne pozabiti tistih, ki so žrtvovali življenje, da bi živele domovina Nato je Bundesführer naglasil naloge Wehrmannschaft-a, ki predstavljajo veliko več kakor predvojaško izobrazbo. Veliki cilj celotnega naročila je šolanje in izravnanje Spodnje-

Foto M. Pfeifer jun.

Vorbeimarsch der Wehrmannschaft der Standarte Marburg-Stadt vor dem Bundesführer

štajercev za polnovredne može in politične vojake. Wehrmannschaft je visoka šola tovarištva in socializma, kjer dobivajo vsi brez ozira na stan in poklic enako izravnavo, pri čemur je odločilen značaj. »Ponosen sem« tako je izjavil Bundesführer, »da so med člani Wehrmannschaft-a tudi udeleženci svetovne vojne. Ponosno nosijo svoja odlikovanja iz svetovne vojne 1914—18 ter stojijo danes v vrstah svojih mlajših tovarišev, prežeti samo ene misli, da bi pomagali pri politični obnovi vrnjene Spodnje Štajerske kot ožje domovine, kateri so bili vedno in v vseh časih zvesti.

Po kratkem opisu boja nacionalsocialističnega gibanja in razvoja sedanje vojne, v katerem se Nemčija skoraj z vso Evropo bori za svobodo in kulturo zoper neizprosne sovražnike, tako je naglasil Bundesführer, bomo tudi v odločilnih urah

nemškega ljudstva ostali zvesti našim parolam in naši zastavi. Moč za tako držo nam daje neomahljiva vera v zmago Nemčije. Če visijo oblaki nad Nemčijo ali ji sije sonce, če Nemčija del udarce, ali pa samo čaka, mi poznamo samo eno vero, delo in boj za Führer-ja in Reich za zmago! Tako je zaključil Bundesführer svoja izvajanja.

Poslušalci so z zanimanjem sprejeli govor Bundesführer-ja. Sledila je počastitev Führer-ja in sviranje himne, kar je slavnostno odmevalo po prostoru, ki je ta dan bil priča neupogljive voje spodnještajerskih mož, biti sodelavci pri obnovi svoje domovine.

Zborovanju je sledil mimohod v mestu po ulici Tegethoffstraße, v popoldanskih urah so bile še sportne prireditve s katerimi so zaključili prireditve »Tedna Wehrmannschaft-a« Standarte Marburg-Stadt.

Tudi Spodnja Štajerska mora zatemniti

Vsi tozadevni predpisi se morajo točno izvrševati

V naši izdaji z dne 19. t. m. smo pod geslom »Pripravljen biti, je vse« objavili izvajanja Bundesführer-ja Steindl-a o uvedbi letalsko-zaščitnega prava na Spodnjem Štajerskem. V tem se je objavilo ukrepe, kakršne imajo v veljavi že v ostalih področjih Reich-a. Ti ukrepi veljajo za vsakega posameznika kakor tudi za celoto in je dolžnost vseh, te predpise točno upoštevati.

Vsakomur je znano, da je luč najboljši cilj za metanje sovražnih bomb. Zato se mora čas zatemnitve točno upoštevati, in je zatemniti tako, da se ne vidi nikakršnega žarka svetlobe na prosto. Če ena sama vžgalica je nevarna, ker se njen svet lahko opazi na kilometer oddaljenosti. Eno uro hoje daleč je vidna svetloba hlevske svetilke. Nezatemnjeno okno razsvetljene sobe je vidno 20 km daleč! Če večkrat je nastala škoda radi površne zatemnitve. En sam nepazljiv človek lahko povzroči nesrečo.

Kaj pravi 8. izvršilna odredba k letalsko-zaščitnemu zakonu o tem? Širom Reich-a se mora izvesti zatemnitev. Za zatemnitev stanovanja je obvezan lastnik. Zatemnitev stropišč je dolžnost lastnika hiše. V tej zadevi odgovarja napram policiji. V hišah, ki imajo hišne oskrbnike, morajo le-ti izvršiti zatemnitev. Za to delo ni nagrade. Letalsko-zaščitni ukrepi so namenjeni varovanju zdravja in življenja prebivalstva in se zato tem potom poziva vse najemnike, da se stavijo lastnikom hiš za izvedbo zatemnitve prostovoljno na razpolago. To je tudi v interesu

dobre hišne skupnosti. V vežah in na stopniščih ni uporabljati žarnic z modro lučjo, temveč je treba zatemniti okna in vrata.

Ukrepi za zatemnitev se morajo tako pripraviti, da se lahko vsak čas izvedejo. Začetek in trajanje zatemnitve določi policijska oblast, objavi se pa tudi v časopisju. Navadno traja zatemnitev od nastopa mraka do nastopa dnevnih svetlobe. Vodja krajevne policije nadzoruje izvedbo te odredbe. On je pooblaščen uporabljati tudi prisilna sredstva ter izrekat kazni. Pri nadzorovanju zatemnitve morajo policiji pomagati letalsko-zaščitni organi organizacije Steirischer Heimatbund. Zatemniti se mora vse odprtine, kjer se lahko vidi luč na prednjih in dvorišnih straneh hiš, gostilo, zborovalnih dvoran, gledališč, izložb, skozi katere lahko prodira luč iz vzdušja se nahajajočih lokalov itd. Tudi stranišča in shrambe se mora zatemniti, če se pri vstopu v iste morajo razsvetljevati. Gostilne in prodajalnice morajo svoja vrata, ako vodijo iz razsvetljenih prostorov naravnost na prosto, opremiti z zapornicami, ki pri odpiranju vrat onemogočajo izžarevanje svetlobe.

Načelno je tako zatemniti, da ne more nikakršna svetloba na prosto. Za zatemnitev se je posluževati raznih zaves iz tekstilnega blaga, lepence, papirja, lesa, pločevine itd. Vzeti je stvar, ki so primerne in jih je lahko uporabljati ter imajo daljšo življenjsko dobo. Zapornice in priključaste naprave na zunanji strani poslopij so

PK-Kriegsberichtler Schulz (Atl — Sch)

Reichsminister Alfred Rosenberg in der Ukraine im Namen der deutschen Reichsregierung hat der Reichsminister für die besetzten Ostgebiete, Reichsleiter Alfred Rosenberg, eine Deklaration über die Einführung bäuerlichen Eigentums in den besetzten Ostgebieten verkündet. Den Höhepunkt der Reise bildeten zwei Großkundgebungen der Landesleitung Ukraine der NSDAP in Rowno und Kiew. — Unser Bild zeigt: Bei seiner Ankunft in Kiew schreitet der Minister die Front der angetretenen Hitlerjugend und BDM-Mädel ab

PK-Kriegsbericht Deman (Atl-Sch)

Ein Veterinär hält Sprechstunden

Um das wenige der Zivilbevölkerung in den besetzten Ostgebieten verbliebene Pferdmaterial in bestmöglichem Gesundheitszustand zu erhalten und ein Übergreifen von Seuchen auf die Truppenpferde zu verhüten, werden die Zugtiere von unseren Veterinären regelmäßig untersucht. — Ein räudeverdächtiges Tier wird vorgeführt, es wird abgesondert und sofort in geeignete Behandlung genommen

posebno dobra zatemnjevalna sredstva. Če popolnoma ne zapirajo, jih je treba izpopolniti. Učinek zatemnitve je treba v temnih nočeh kontrolirati od zunaj. Gledati je, če je vidno uganje in pritižganje luči. Vsak državljan je torej obvezan, da zatemnjuje svoje prostore. On mora tudi nositi stroške za zatemnitev. Zatemnitev se mora izvršiti seveda tudi na podeželju. Sovražnik namreč bombardira tudi posamezne kmečke hiše.

Medtem ko se doslej na Spodnjem Stajerskem ni veliko polagalo na predpise o zatemnitvi, bo počenši s 1. julijem najstrožja kontrola izvedbe tozadevnih določil. Morebitni prestopki zapadejo strogi kazni!

Spodnjaštajerci! Pomagajte braniti in očuvati ljudsko premoženje, ker je luč najboljši cilj kmetikom! Zahtevajte organe zrako-zaščitne službe v organizaciji Steirischer Heimatbund, da vam dajo vse potrebne nasvete!

GOSPODARSTVO

Riz

Med gospodarskimi vestimi smo že večkrat govorili o pridelovanju riza, ki ga v naših deželah ne gojimo, kljub temu pa od slučaja do slučaja sadi vidimo na naših jedilnih mizah. To se pravi, če smo navezani na uvoz iz inostranstva.

Vojna, ki je v veliki meri otežila in deloma sploh ustavila prevoz blaga iz prekomorskih dežel, je prizadela tudi uvoz riza v Evropo. Kakor tel, je prizadela tudi uvoz riza v Evropo. Kakor tel, je prizadela tudi uvoz riza v Evropo. Kakor tel, je prizadela tudi uvoz riza v Evropo.

Riževa rastlina uspeva samo v močvirnatem zemlju. Potrebuje torej veliko vlage, hkrati pa tudi veliko toplote. Kjer ni teh predpogojev, tam tudi ni misliti, da bi se izplačalo gojiti riž. Riž se sadi spomladi, nakar se na riževje njive iz nakalnih naprav spušča voda, da raste in dozori. Zetev je v jeseni.

V našem listu smo že večkrat pisali, da imamo tudi v Evropi nekoliko držav, ki pridelujejo riž. Najbolj važna je v tem pogledu Italija, ki ima v dolinah reke Po lepo urejene riževje nasade. Zadnja italijanska letina je dala okrog milijon ton riza, ki ga v največji meri uporabljajo doma, estane pa izvozijo v druge evropske države, največ v Nemčijo. Riž se izvažna v nezlučenem ali lučenem stanju. Mline ali luščilnice riza imajo

namreč tudi države, ki ga ne pridelujejo, da luščijo uvoženo blago za razprodajo.

Tudi v Spaniji vlada podnebje, ki omogoča gojitev riza. Posebno Južna Spanija se s tem že dolgo bavi. Vlada generala Franca hoče namreč nadoknaditi, kar se je v času meščanske vojne na področju gojitve riza zamudilo. Pridno povečujejo riževje nasade ter skrbijo za dvig produkcije. Gospodarjenje z rižem je pod kontrolo državnih oblasti. Leta 1940/41. so Spanci pridelali okrog 300 tisoč ton riza, medtem ko so poročila o zadnji žetvi različna.

Za Spanijo je Portugalska v Evropi omena vreden producent riza. V zadnjih letih so noželi 100 tisoč ton in še izboljšujejo način kultiviranja riza z uspehom rastoče produkcije od leta do leta.

Na jugovzhodnem delu je Bolgarija pridelovalec riza. Njene riževje njive se nahajajo v notranosti države ter jih namakajo z umetno urejenimi napravami. V Macedoniji, ki so jo v tej vojni dobili vrnjeno, imajo Bolgari sedaj 16 tisoč hektarjev riževih nasadov s približno 45 tisoč ton žetve. Bolgari se seveda trudijo, da bi pridelek še zvišali. Domača potrošnja potrebuje komaj kakih 10 tisoč ton riza, presežek pa gre kot izvoz v ostale evropske države, v glavnem v Nemčijo.

Grčija je šele pred nekaj leti začela misliti na gojitev riza. Lanski pridelek je znašal tri tisoč ton. Strokovnjaki so mnenja, da bi se v osrednjem delu Grčije, na Pireusu in Peleponezu, brez velikih težav lahko uredilo riževje njive, ki b krile vse potrebe Grčije.

V Romuniji delajo poiskuse z rižem že na deset let in so uspeli. Namen je, povečati nasade, ki merijo sedaj kakih tri tisoč hektarjev.

Po vzgledu Romunije, se trudijo tudi Madžar vzgajati vrsto riževje rastline, ki bi pod madžarskim podnebjem uspevala. V zamislih so velik nasadi ob Tisi, iz katerih bi radi uredili nekoč velike evropske žitnice riza.

Končno ne smemo pozabiti, da goji tudi Turčija v svojem evropskem delu na kakih 2000 oralih riž.

Riževa rastlina doseže 1,50 m višine. Klas s semenjem vsebuje do kakih sto in še več zrn. Izkušnje, ki so jih napravili v Evropi, so pokazale, da je za kmetovalca pridelovanje riza ugodnejše, kakor gojitev pšenice, ker se riž boljše proda. Na vsak način je doba zadnjih desetih let pokazala, da se v opisanih evropskih državah, kjer so poskušali pridelovati riž, poskusi uspeli in da bi se istotam to rastlino lahko še v veliko večji meri gojilo.

GOSPODARSKE VESTI

× Oddaja sočivja na Spodnjem Stajerskem. S pristojnega mesta poročajo: večje število pridelovalcev sočivja se je obvezalo Bezirksleistungsausschuss-u, da bodo obdelali gotova zemljišča z gotovimi vrstami sočivja. Hkrati je bil sklenjen dogovor, da bodo pridelovalci to sočivje oddali zbiralcem. Bezirksleistungsausschuss je pa taktat prevzel garancijo, da bo sočivje prevzel. Na podlagi te pogodbe pridelano sočivje se mora tedaj na vsak način oddati, ker je prodaja islega potrošnikom po obstoječi pogodbi izključena.

× Prva zamenjalnica blaga. V Königsberg-u imajo že več mesecev prvo trgovsko podjetje, ki prodaja razne predmete proti zamenjavi za drugo blago. Že v prvih štirih mesecih obstoja je prislo do 4500 zamenjalnih kupcij, t. j. kakih 50 do 60 na dan. Zamenjave se vršijo v glavnem za sledeče blago: obleke, pohištvo, preproge, steklenice, porcelan, svetilke, kuhalnice, igrače, glasbene instrumente, kolesa, stroje, otroške vozičke, radio-aparate, zlatino in srebro, ure, čevlje itd.

× Najmodernejša sušilnica v Evropi. V Lublinu v generalnem governmentu so stavili v obrat najnovejšo sušilno napravo tamkajšnje tovarne sladkorja. Gre za napravo, ki ima dva bobna. Vsaki izmed njiju posuši in predela dnevno 15.000 centov sladkorne pese.

× Madžarska bo gradila ladje za morski promet. Madžarski načrt za gradnjo ladij predvideva gradnjo rečnih ladij, ki bi bile pripravne hkrati za vožnjo iz reke Donau v Crno morje. Neposredna ladijska zveza med Budimpešto in pristanišči Bližnjega vzhoda že namreč dolgo obstoja. Madžarska je pred izbruhom te vojne imela 6 rečnih ladij, ki so iz Budimpešte lahko plule v Crno morje.

× Romunija za pridobitev rodovitne zemlje. Romunska vlada je sklenila gradnjo nasipov ob izlivu reke Seret v reko Donau v bližini mesta Braili. S temi nasipi bodo pridobili 6500 hektarjev zemlje za kmetijsko obdelovanje.

× Romunija gradi silose. 1. junija t. l. so v Romuniji izročili svojemu namenu 27 novo izgrajenih silosov, ki lahko prevzemajo 146.500 ton blaga. V Romuniji so silosi pod upravo posebnih direktij, ki so podrejene upravam pristanišč in vodnih cest.

PK-Kriegsbericht Körber (Sch — PBZ)

Frauen als Helferinnen der Feuerschutzpolizei
Mit einer wasserdichten Kombination als Dienstanzug ausgerüstet, leisten Frauen, die in einigen Gegenden des Reiches versuchsweise als Hilfskräfte der Feuerschutzpolizei eingestellt worden sind, wertvolle Hilfe. Nach der Grundausbildung durch erfahrene Feuerwehrmänner werden sie beim Löschen kleinerer Schadenfeuer eingesetzt. — Unser Bild zeigt: Der Feuerwehrmann erklärt seiner Tochter, die zur selben Wehr gehört, die Kuppelung eines Schlauches

UMNI KMETOVALEC

Krompir je bolan!

Nikdar še ni bilo na spodnještajski zemlji toliko krompirja posajenega kot letošnjo spomlad. Skoraj vsak kmetovalec ga je posadil še enkrat več, kot ponavadi.

Nikoli še tudi ni bilo v naših krajih posajenega toliko semenskega krompirja novih, severo-nemških sort. Lansko spomlad, ko je domač semenski krompir pri nas skoraj povsod v kleteh zmrazil, so bili kmetje prisiljeni, uporabiti za seme tudi uvožen semenski krompir, čeprav neradi, kajti nove sorte so imele rumeno meso in se pri kuhanju razkuhajo, medtem ko so naše domače krompirjeve sorte se ne razkuhajo.

Vendar so bili lansko jesen skoraj vsi kmetje, ki so imeli kaj novega, uvoženega semenskega krompirja posajenega, prijetno presenečeni. Medtem namreč, ko so naše domače krompirjeve sorte celo leto ostajale slabotne rasti in so tudi jeseni dale le skromen pridelek, je »nemški« krompir bilo že streljaj daleč mogoče razločiti: tako bujno razvit in temno zelen je bil. Pa tudi, ko so ga izkopavali, se ljudje niso mogli prečuditi, koliko gomoljev je napravila vsaka krompirjeva rastlina. In nazadnje so se ljudje spoprijaznili tudi z rumenim mesom novih krompirjevih sort, kajti, kdor je krompir prodajal, je dobil tak krompir celo dražje plačan.

Nepričakovani uspeh z novimi krompirjevimi sortami je naše kmečke ljudi vzpodbudil, tako, da je letos vse, »kar leze ino gred«, hitelo saditi ta rodovitni krompir novih sort.

Vendar so hoteli biti naši kmetje varčni in pametni. Kljub temu namreč, da letos ni bilo več opaziti nikakega odpora proti novim sortam, je vendarle sorazmerno le mal odstotek kmetov, ki so si letos oskrbeli sveže, letos uvoženo semensko blago.

Vsi drugi, »pametni« gospodarji, so si namreč mislili: »Le zakaj bi jaz drago plačeval od drugod pripeljani semenski krompir, ko imam pa dovolj za seme tega, kar sem ga lani od nove sorte pridelal!«

Kdor pa »nemškega« krompirja lani ni sam prideloval, ga je letos raje kupil, ali za domačega odmenjal pri najbližjem sosedu, kakor pa, da bi vzel letos uvožen, precej dražji semenski krompir.

Naš stari kmečki pregovor pravi: »Ta-le je pa tako pameten, da mu škoduje!« V polni meri bi lahko ta pregovor letos obrnili na vse tista kmečke gospodarje, ki se niso hoteli poslužiti sveže uvoženega semenskega krompirja, dasiravno jim je bil na razpolago, marveč so raje sadili lanski pridelek.

Zakaj?

Stanje naših krompirjevih nasadov namreč dokazuje, da so nove »nemške« vrste krompirja podvržene veliko hitrejšemu izrojevanju ali degeneriranju (Kartoffelabbau) kot pa naše domače. V svoje presenečenje namreč ugotavljajo naši kmečki gospodarji, da nekatere »nove« krompirjeve sorte, ki so lani tako sijajno uspevale in dale tako obilen pridelek, letos niti odgnale niso več, ali pa le prav slabotno in neenakomerno. Večina sort je nadalje letos vprav tako obolela na raznih krompirjevih boleznih, kakor domače sorte, ali celo še bolj.

Edino, kdor si je nabavil sveže uvožen semenski krompir, so mu ostali nasadi sorazmerno zdravi in tudi mnogo bujnejše rastejo.

In zdaj mnogi naši kmečki gospodarji ne morejo razumeti, zakaj je temu tako. Saj je vendar krompir bil lani iste sorte kot letos in gnojili so mu letos celo še bolj skrbno, kot lani!

Skušali bomo našim kmečkim čitateljem obrazložiti vzroke, zakaj se krompir »izropi«, in načine, kako je mogoče to izroditev preprečiti, ali je vsaj nekoliko zavreti.

1. Naravni vzroki izrojevanja krompirja.

Najbrže ve le malokateri izmed naših kmečkih čitateljev, da se krompir prvotno ni razmnoževal s pomočjo gomoljev, na kakršen način ga pri nas razmnožujemo še odkar ga poznamo, marveč, da je prvotno tudi krompir izzoril seme, enako kot vse druge rastline.

Da so gojitelji krompirja zamenjali ta prvotni in najbolj naravni način razmnoževanja krompirja s sedanjim, je bil vzrok edinole v dejstvu, da ohrani krompir, ki ga sadimo potom sajenja gomoljev, vse lastnosti, to je obliko, velikost, okus,

barvo itd. Nasprotno pa bi dobili od krompirja, če bi sejali krompirjevo seme, od vsake rastline drugačen pridelek. Podoben pojav lahko ugotovimo pri sadnem drevju, če ga razmnožujemo s cepiči, ohrani svoje lastnosti neizpremenjene, če pa iz semena žlahtnega sadja vzgojimo mlado drevje, ima vsako drevo drugačne lastnosti in drugačen sad. Prav tako tudi vinska trta itd.

Razmnoževanju rastlin potom setve semena pravimo s strokovnim izrazom »spolno razmnoževanje«, dočim se pravi razmnoževanju s pomočjo gomoljev, ali cepičev, ali potaknjencev, — skratka, s pomočjo posameznih delov matere rastline sploh —, »nespolno razmnoževanje rastline«. Morda se bomo o teh stvareh in o skrivnostih rastlinskega življenja sploh lahko kdaj drugič več pogovorili. Za zdaj se moramo zadovoljiti z ugotovitvijo, da ostanejo edino rastline, ki jih razmnožujemo spolno, to je s semenom, trajno zdrave in odporne proti boleznim. Stalno razmnoževanje na izključno nespolen način sicer po eni strani omogoča večje in boljše pridelke, istočasno pa povzroča, da postane rastlina vse bolj občutljiva za razne bolezni in škodljive vplive vremena, zemlje itd., radi česar seveda se začne zmanjševati tudi količina in kakovost pridelka. Lahko bi rekli, da stalno nespolno razmnoževanje rastline omehkuži. Navadno pa označujemo ta pojav s izrazom: »izroditev« ali degeneriranje rastlin. In čimbolj plemenite so sorte, tem bolj očitno se pojav izrojevanja opaža.

Opazimo pa v naravi še nek drug pojav: Krompir na primer, pa tudi žito, in druge rastline, ki so se v določenem okolišu v teku dolge vrste let nespolnega razmnoževanja že čisto izrodile, ter v pridelku zelo opešale, se takorekoč pomladijo, če jih posadimo v drug okoliš. Tu se spet uspešno upirajo boleznim ter dajo obilne pridelke. Vendar ta pomladitev ni trajna, marveč samo začasna. Že v drugem letu morda, včasih pa šele v tretjem ali četrtem, začne sorta spet propadati, bolehati, pridelek spet peša — in spet moramo semensko blago zamenjati. Pri krompirju se to najbolj očitno opaža.

Iz tega opazovanja je nastala zahteva po rednem zamenjavanju semenskega krompirja. In ker je ugotovljeno, da krompir ne peša v vseh okoliših enako naglo, marveč, da v gotovih okoliših, kjer mu talne in podnebne razmere posebno ugojajo, ostane ena in ista krompirjeva sorta desetletja zdrava in rodovitna, četudi ne menjamo semenskega blaga, obstoje za vsako krompirjevo sorto določeni semenogojski okoliši, odkoder se razpošilja semenski krompir v druge kraje z manj ugodnimi rastnimi pogoji, kjer se krompir v par letih, ali celo že v enem letu izrodi, tako, da se sajenje domačega pridelka več ne izplača.

Iz povedanega smo videli, da je delen vzrok izrojevanju krompirja že način razmnoževanja sam. Seveda to izrojevanje še pospeši razne bolezni, proti katerim je izrojen krompir manj odporen. Nekatere najvažnejše krompirjeve bolezni, ki jih spravljamo v zvezo z izrojevanjem krompirja, bomo naštetil:

2. Bolezni krompirja, ki so v zvezi z izroditvijo.

Bolezni, katerim je krompir zaradi svoje razmeroma sočne in nežne sestave izredno močno podvržen, so različne, tako po svojih zunanjih znakih, kakor tudi po svojih povzročiteljih. Nekatere od teh bolezni napadajo samo zunanje zelene dele krompirjeve rastline, druge samo gomolje, tretje oboje. Povzročitelji nekaterih bolezni so bolezenske glivice, ki jih s pomočjo drobnogleda lahko opazimo, a pri drugih boleznih spet so pravi povzročitelji tako majhni, da jih nikakor ni mogoče videti, tako da njih obstoj samo domnevamo, s ozirom na bolezenske pojave na rastlinah. Takim bolezenskim povzročiteljem pravimo bolezenski virusi.

Opisati hočemo najprej vprav one krompirjeve bolezni, ki jih taki v neznano zamočeni bolezenski nosilci povzročajo.

1. Zvijanje krompirjevega listja (Blattrollkrankheit) nastopa vprav letos tako hudo, kot je doslej še nismo opažali. Vsa lahko opaža to bolezen, kjerkoli že na krompirjevih rastlinah, tako na njivskih, kakor tudi na vrtnih nasadih. Pri tej bolezni je namreč značilno, da se začne krompirjevo listje, začenši pri spodnjem, zvijati, tako da dobi nekakim žlebičkom podobno obliko. Ob-

enem listje odebeli in otrdi, tako, da šumi, kot bi šli skozi napol suho seno, če korakamo skozi oboleli krompirjeve nasad.

2. Osteklenitev krompirjevega listja. (Strichelkrankheit) povzroča tudi otrditev, zvijanje in upogibanje listja, pa tudi stebel, vendar se od prej navedene bolezni razločuje po tem, da na obojelih rastlinah dobiva listje in steblovje nenavadne, zakrknene in izkažene oblike, nenaravne barve, najbolj pa še po tem, da obolelo listje ob letava, posebno še, ako se ga dotaknemo.

3. Zgrbančenje krompirjeve rastline (Kräuselkrankheit). Od zdravih rastlin se obolele krompirjeve rastline že od daleč lahko ločijo, kajti stebliče in listje dobiva nenaravne in nenavadne zgrbančene oblike, pa tudi razne svetleje barvne pege. Vendar se pri tej bolezni krompirjevo listje ne zvija tako kot pri prvo omenjeni, niti ne odpada tako kot pri drugooimenjeni bolezni.

Zdravil ali protisredstev za nobeno od teh bolezni še niso iznašli. Edino, kar moremo storiti je, da sadimo samo one sorte krompirja, ki so za našo zemljo in naše podnebje prikladne, ter da semenski krompir čimvečkrat premenjavamo. Kdor hoče, in če mu dopuščajo razmere, lahko poskusi še tretje sredstvo: odbiro odpornih rastlin, oziroma sort, ali selekcijo krompirja. Vsek namreč lahko na domači njivi ugotovi, da te bolezni ne napadajo vseh rastlin enako močno, marveč, da so nekatere docela uničene, druge delno, a nekaterih rastlin, oziroma gotovih sort se posamezne bolezni niti ne primejo. Če torej take rastline oziroma sorte zaznamujemo, ter njih pridelek spravimo posebej in ga nato drugo leto spet za sebe ločeno posadimo, tako, da lahko opazujemo ali in v koliko bodo še v drugem (in nato še v tretjem in četrtem) letu odporne proti dotični bolezni, je mogoče, da si vzgojimo krompir, ki bo proti tej ali oni bolezni odporen. Na tak način so na primer vzgojili sorte, ki so odporne proti rakavosti krompirja. Seveda ponavljamo: v ta namen je treba precej volje in časa. A posebno tam, kjer krompir obdelujejo in izkopavajo na roke, je ta način najbolj priporočljiv, kajti, če sami doma odberemo za seme krompir, ki je odporen proti boleznim izroditve, lahko ohranimo visok pridelek, ne da bi morali stalno menjavati semenski krompir.

Ob tej priliki bomo naštetil tudi najbolj navedne krompirjeve bolezni, katerih pa ni mogoče preprečiti z menjavanjem semenskega blaga, ker jih povzročajo posebne bakterije, oziroma glivice, ki so skrite v notranjosti krompirjevih gomoljev, tako, da jih ni mogoče odstraniti.

1. Krompirjeva gniloba. Krompir včasih začne že v zemlji gniti, posebno, če je jesen mokra in zemlja težka. Najprej dobi v notranjosti rjave lise, nato pa nastane iz gnijočega gomolja črna, smrdljiva tekočina.

To gnilobo povzroča posebna bakterija. Branimo se te bolezni tako, da gojimo krompir po možnosti le v ne prevlažnih zemljah, da izbiramo v težkih zemljah le pozne sorte, ki so bolj odporne, ter da sadimo le docela zdrave gomolje. Tudi gnojenje s kalijem in Thomasovo žilindro poveča odpornost proti gnilobi.

2. Obročasta gniloba ali bakterioza je značilna po tem, ker povzroča, da obolele krompirjeve rastline ali sploh ne vzkale, ali pa ostanejo slabotne, uvele, da zastanejo v rasti in da končne propadejo. Nekatere rastline pa ostanejo navidez zdrave, vendar, če jeseni gomolj pretrčemo, zapazimo nekoliko pod kožo temen obroček, po katerem je ta bolezen dobila tudi ime. Iz takih navidez zdravih gomoljev se prenaša bolezen naslednje leto naprej. Edini od pomoček proti tej gnilobi je, saditi namesto celih krompirjev, rezine, pri čemer pazimo, da odstranimo vse gomolje ki imajo kakikoliš sledu te bolezni.

3. Bakterioza krompirjevih stebel povzroča slične pojave kot prej opisane tri bolezni izrojenja, vendar je lahko ločimo od njih, če napadene rastline od blizu pogledamo. Pri tej bolezni postane namreč krompirjevo steblo tik nad zemljo črno, in če je moko vreme, mehko-gnilo. Proti tej bolezni, ki se tudi prenaša v gomoljih, s tudi po glivicah v zemlji, se borimo z odstranjevanjem napadenih rastlin, ter s pravihim kolobarjenjem, da pride namreč krompir šele v vsakih 5-6 let spet na isti prostor. Kjer ta bolezen ne nastopa, sadimo lahko samoumevno krompir tudi pogosteje na isto mesto.

4. Rak na krompirju. (Kartoffelkrebs) pri nas še ni poznan, medtem ko je v nekaterih deželah napravil veliko škodo, dokler niso začeli vsa-

laji proti raku neobčutiljivih sort. To se je v Nemčiji tako temeljito presedilo, da je dandanes že sploh prepovedano sajenje krompirjevih sort, ki proti raku niso odporne.

5. Peronospora na krompirju je podobna peronospori na vinski trti: Najprej se pojavi na spodnji strani listov naselbina glivic, radi katerih starije listov odmrje in nastanejo tam najprej rjave, potem pa črne lise. Pojavi se peronospora v času, ko začne krompir cvesti, ker je takrat za razvoj glivic že dovolj toplo. Posebno ob toplem, a vlažnem vremenu napravlja peronospora na krompirju največ škode. Napade razen listja, tudi gomolje, kar povzroča njih gnitje.

Peronospora na krompirju zatiramo s škropljenjem na enak način, kot pri vinski trti in drugih rastlinah. Seveda moramo izvesti škropljenje pravočasno in dovolj skrbno. Bolje pa je, izbrati le odporne sorte, prikladno zemljo ter popolnoma zdrav semenski krompir.

GOSPODARSKI DROBIZ

× Letala za prenos tovora. Prvič so v dvajsetih letih tekočega stoletja uporabljali letalo kot transportno sredstvo. Bilo je to na Novi Gvineji, kjer so odkrili zlato rudo in radi terenskih razmer ni bilo drugače možno doseči 80 km od obrežja nahajajoči se rudnik, kjer je ležal v popolnoma nepreloženem ozemlju. Po pragozdu bi vsak pešec potreboval najmanj tri tedne. Ze tist se je pokazala nemška tehnika. Ker takrat se ni nikdo imel tako težkih strojev, so za ta promet uporabljali nemška letala tipa Junkers. To je bil torej prvi korak v zračnem prevozu blaga. Kmalu nato so otvorili zračno transportno črto iz juga Kanade do velikih Medvedjih jezer doleč na severozahodu, kjer so se nahajala bogata nahajališča zlate rude in radija. To je bila zračna proga 1300 km in še leta 1931 se je za prenos ene tone zahtevalo 1000 RM. Dragocene rude kakor zlato in radij so seveda tudi take stroške prinesle. V celem je bilo zaposlenih na tej progi 14 letal. Pozneje so uporabljali v abesinski vojni za prevoz materiala v goratem ozemlju transportna letala. Po neki statistiki so baje v sedmih mesecih z letali prevozili 2000 ton blaga. Tudi Japonci so v vojni napram Kitajcem uporabljali letala za preskrbovanja svojih front. V sedanji vojni so Nemci najprej na Poljskem z letali prevažali tovore. Na vzhodu in v Tunisu se je uporaba transportnih letal še bolj pospešila. Veliko koristijo transportna letala tudi pri prevozu rajencev. Nobenega dvoma ni, da se je zračno transportno sredstvo obneslo in da je težko prekovati, v koliko in v kakem obsegu se bo v bodoče še izpolnilo.

× Madžarsko kmetijstvo ima zadovoljive dohodke. Madžarska vlada daje svoji Narodni banki vsako leto gotovo vsoto denarja na razpolago, da lahko izdaja kredite kmetovalcem, ki jih morajo potrebovati za pomladansko obdelovanje ajiv. Od teh takozvanih »zelenih kreditov«, se je prva leta po uvedbi mnogo izposojalo. Od izbruh vojne sem je zanimanje močno padlo, tako da tuda Narodna banka komaj 25 do 30 odst. razpoložljivega kapitala v namenjene svrhe. Gospodarski in finančni krogi vidijo v tem dokaz, da madžarski kmet danes že iz lastnega financira pridelovalje svojih produktov.

× Divjačina se uporablja za delavce oboroževalne industrije. Sirom Nemčije se ustrelilo letos do 30 tisoč ton divjačine. Od tega gre 50 odst. kot dodatna hrana za posade oboroževalne industrije, 10 odst. dobijo tovarniške kuhinje, 15 odst. tovarniške bolnišnice, ostalih 25 odst. pa je namenjenih za splošno uporabo.

× Anglija bo ustavila izdelavo čevljev. »Daily Telegraph« poroča, da namerava angleška industrija čevljev radi pomanjkanja usnja ustaviti vsako izdelavo čevljev za civilne potrebe.

× Italija je ustanovila 23 novih industrijskih podjetij. Odbor za gospodarsko avtarkijo je pod Mussolinijevim predsedstvom odobril ustanovitev 23 novih industrij. Gre za naprave za pridobivanje železa, kovinsko industrijo, ladjedelnice, mehanično industrijo, stavbeno industrijo, tekstilno industrijo ter industrijo živil.

× Švica je v skrbeh za premog. Švicarski vodni krogi označujejo položaj preskrbe premoga se zimo 1943/44 kot kritičen, pokazajoč na dobovo iz Nemčije, kjer je Švica kupovala nekoč 95% vsaga svojega uvoza. Sedaj hočejo s krajsanjem in mižanjem dodelitev za bodočo zimo izdelati začasen načrt za gospodarjenje s kurjavo.

Spodnja Štajerska se izenačuje in prilagodeva razmeram v ostalem delu Reichsgau - a Steiermark

Da bi se Spodnja Štajerska čimprej izenačila z ostalim delom Štajerske, so se nekateri Kreis-i starega dela Gau-a Steiermark združili v nekako delovno tovarištvo. Tako je n. pr. Kreis Marburg-Land v to svrhu domenjen s Kreis-i Graz-Land Deutschlandsberg in Hartberg.

Obisku Kreisleiter-jev iz starega dela Gau-a na Spodnjem Štajerskem je sledil nedavno obisk Kreisleiter-ja Kreis-a Marburg-Land, Doboczky-ja na vabilo Kreisleiter-ja Groß-a v Hartberg-u, da bi ta dva Kreis-a navezala medsebojne koristne tovariške stike. Pri tej priliki je podal Kreisführer Doboczky na seji Ortsgruppenführer-jev zgodovinski pregled Spodnje Štajerske in njenih problemov, odkar je zavzeta. Dveletno delo popolnoma zadovoljujejo pričakovanja, ki so bila stavljena organizaciji Steirischer Heimabund. Organizacija Steirischer Heimabund pridobiva najprej prebivalstvo Spodnje Štajerske kot Štajerce v vzorni celoti ter vrši predela v pogledu povrnitve v narodno skupnost, kar nekako olajšuje poznejše delo NSDAP.

V Kreis-u Marburg-Land delujejo že sile Kreis-a Hartberg na vidnih mestih. Nobenega dvoma ni, da se bodo ti stiki še poglobili. Mnogi udeleženci svetovne vojne so služili v znanem domačem regimentu št. 47. V kolikor bo v mejah prometnih in vojnih razmer možno, bodo sledili osebni stiki od Kreis-a do Kreis-a, od Ortsgruppe do Ortsgruppe. Kot prvi praktičen ukrep je Kreisführer Doboczky predlagal zamenjavo kmetijskih in obrtnih vajencev. To bo jačilo delo mladine, omogočalo medsebojna spoznavanja, Spodnještajerce pa izpopolnjevalo v znanju nemščine.

Sledil je razgovor, ki je dal koristne vzpodbude za uspešno tovariško delo, kakor je v zaključnem govoru ugotovil Kreisführer Groß. Naloge, ki jih

ima Spodnja Štajerska, posebno Landkreis Marburg-Land, ki je po svoji gospodarski strukturi podoben Kreis-u Hartberg, se bodo lahko izpopolnjevale na podlagi vzajemnih izkušenj. Vabilu Kreisführer-ja Doboczky-ja, da obišče Landkreis Marburg, se bo Kreisführer Groß radevolje odzval.

Slično kakor Kreis Marburg-Land, je tudi Kreis Luttenberg sklenil tovarištvo s Kreis-i Mureck in Mürrzuschlag. Obisk Kreisleiter-ja Schöninger-ja iz Mureck-a in Neukirchner-ja iz Mürrzuschlag-a v Luttenberg-u je to tovarištvo še bolj poglobil.

Oba obiskovalca sta prisostvovala seji vodstva Kreis-a Luttenberg, na kateri je Kreisführer Nemetz podal obširno poročilo o položaju Kreis-a. Gosta sta si lahko napravila pravo sliko o politični situaciji Spodnje Štajerske. Ogled uradnih prostorov vodstva Kreis-a, otroškega vrtca, sobe za igranje in ostalih ureditev organizacije Steirischer Heimabund je obiskovalca prepričalo o zaletu obnovitvenega dela v Kreis-u. Vožnja obeh Kreisleiter-jev po področjih Ortsgrupp, je omogočila spoznavati prebivalstvo in deželo.

V nizu nadaljne poglobitve delovne skupnosti in tovarištva spodnještajerskih Kreis-ov s Kreis-i v ostalem Gau-u, so minulo soboto in nedeljo obiskali Pettau pooblaščenca za ljudske zadeve pri Kreis-i Leibnitz, Judenburg in Feldbach pod vodstvom Kreisführer-ja Kreis-a Leibnitz, Tomaschitz-a. Obisk je zaključil ogled starodavnega mesta Pettau in njegovih znamenitosti. Sledila je vožnja v vinograde področja Kollos, obisk kmetijske poklicne šole in enega otroškega vrtca.

Strahovit potres v Turčiji

Mesto Adapazar je samo še kup razvalin. Več kot tisoč smrtnih žrtev.

Turčiji je zadela nova velika potresna nesreča. V nedeljo zvečer so zabeležili v severozapadni Anatoliji več potresnih sunkov, ki so bili tako silni, da so skoraj popolnoma razrušili mesto Adapazar. Obseg potresa je tolik, da ga spričo pretrganih telefonskih in telegrafskih zvez zaenkrat še niso ugotovili. Zelo težko so poškodovane tudi naselbine Geyve, Arifye, Hendek, Duesche in Bolu. Število smrtnih žrtev je sorazmerno izredno visoko. Med razvalinami hiš so našli po prvih poročilih nad tisoč mrtvih. Število ranjencev bo istotako veliko. Telefonske in tele-

grafske zveze med Ankaro in med Istanbulom so pretrgane in jih doslej še niso mogli vzpostaviti. Istanbulski listi so poslali svoje posebne dopisnike v potresno ozemlje.

Mesto Adapazar je središče izredno bogate pokrajine ter šteje 24 tisoč prebivalcev. Se več prebivalcev šteje Geyve, namreč 36 tisoč duš. V Istanbulu je potres poškodoval Konstantinov steber, ki je bil postavljen v prvi polovici četrtega stoletja in je bil znan kot »zgoreli steber«. V Istanbulu se je zrušilo več zidov in je bilo poškodovanih mnogo hiš. Več starih hiš v starem predmestju so morali porušiti radi nevarnosti, da se same zrušijo. Ankarski ekspresni vlak, ki je zapustil Istanbul v nedeljo zvečer, ni mogel radi potresnih poškodb nadaljevati svoje vožnje ter je običal sredi proge.

Japanische Truppen im Vormarsch

Nach erfolgreichen Gefechten mit chinesischen Truppen Tschiangkaischeks stoßen japanische Truppenverbände über ein Flußbett an der Chekiangfront dem weichenden Feinde nach — Scherl-Bilderdienst-Autoflex

MALE VESTI

* Smrt za Führer-ja, narod in Velike Nemčije. Zrtov tolp sta postala član Wehrmannschaft-a krojaški mojster Stanislaus Leskowitz in njegov brat Max Leskowitz, ff-Schütze v odredih Waffen-ff iz Gonobitza. V izvrševanju službe kot člana Wehrmannschaft-a Musikzug-a Standarte Cilli-West sta bila umorjena Ludwig Katsch in Michael Umek iz Cilli-ja.

* Junaška smrt Spodnještajerca za domovino. Na vzhodnem bojišču je padel junaške smrti za Führer-ja in Reich komaj dvajsetletni Otto Blanke iz Marburg-a. Imenovani je bil vojni prostovoljec, ff-Unterscharführer der Waffen ff ter se je udeležil tudi vojnega pohoda na Balkan. Pred svojim odhodom v vojno, je bil eden najbolj agilnih in vidnih članov sportnega kluba »Rapid« v Marburg-u. Njegov poveljnik ga je opisal kot vedno pogumnega in odločnega bojevnika ter dobrega tovariša. Otto Blanke bo ostal svojim tovarišem in znancom v lepem in trajnem spominu.

* Smrtna kosa. Iz Zschadrass-a pri Colditz-u (Sachsen) smo dobili dopis iz taborišča naših rojakov, ki so bili preseljeni iz okraja Rann, da so nedavno v posebnem vagonu odpeljali v tamkajšnjem sanatoriju umrli preseljence Michael-a Osojnik in Katharina Schoschko v njihov rodni domači kraj na Spodnjo Štajersko, kjer so jih na domačem pokopališču pokopali. Osojnik se je rodil 1. 1913 v Wisell-u, Kreis Rann ter je umrl dne 9. junija 1943, Schoschko se je rodila 1. 1896 v Sebenju, Kreis Rann, ta je umrla 8. junija 1943. Oba pokojnika sta že v času svojih boleznih izrazila željo, da bi želela počivati tam doma, kjer sta kot otroka rasla in kjer že od nekdaj počivajo njihovi predniki. Osojnik zapušča kot fant svoje ljube starše, Schoschko pa žalujočega moža.

* Kreis Cilli ima že 50. otroški vrtec. Kraj Franz v Kreis-u Cilli je imel nedavno svoj veliki dan. Zbralo se je mnogo tujih gostov radi udeležbe pri otvoritvi otroškega vrta, ki je 50. v okraju Cilli. Uro pred otvoritvijo so se na dvorišču vrta zbrali ostrovo Wehrmannschaft-a ter odredil mladinske organizacije Deutsche Jugend. Proslava se je začela ob 3. uri. Navzoči so bili tudi Bundesführer Steindl, Kreisführer in Landrat Dorfmeister ter kot časten gost organizacije Steirischer Heimatbund, nosilec odlikovanja Ritterkreuz, Major Ludwig Bachmaier, ki se nahaja na predavanju po Spodnji Štajerski. Prireditve so otvorile fanfare, nakar je odmevala pesem »Deutschland heiliges Wort«, ki so jo peale otroške vrtarice iz Santhal-a. Leiter urada Volkswohlfahrt v Kreisführung-1 je v svojem govoru naglasil važnost zajeja mladine v otroških vrtcih. Po

njegovem govoru je Bundesamtsleiter Gillming otvoril otroški vrtec, ki ga je šteti med najlepše na Spodnjem Štajerskem.

* Sportne igre spodnještajerske mladine. Minulo soboto in nedeljo je stala Spodnja Štajerska v znaku sportnih prireditvev mladinske organizacije Deutsche Jugend. Kakor vedno, je tudi tokrat za znanje mladine prebivalstvo pokazalo lepo zanimanje. Tekme, ljudski plesi in pevski nastopi so posebno ugajali.

* Sestanek Führer-jev mladinskih organizacij. Dne 16. in 17. junija so se na Martinshof-u sestali voditelji mladine starega dela Štajerska in Spodnje Štajerske. Pri tem jim je Gebietsführer Danzinger dal smernice za delovanje v prihodnjih tednih. Za fante je izobraževanje za voditeljski poklic v ospredju. Vstopi starejših letnikov v vojaško službo povzročajo velike potrebe po voditeljih. Za dekleta pa pridejo v poštev vpostave v vojna dela kot pomočnice v domačinstvu, v la-caretih itd. Gauhauptmann Professor Dr. Dadieu je kogačno spregovoril o aktualnih problemih.

* Skrb za naraščaj. Naloga Berufserziehungswerk-a v organizaciji Steirischer Heimatbund zavzemajo tudi skrb za naraščaj. V to svrhu so nedavno v Rast-u otvorili učilnico v tovarni za dušik. Ob tej priliki se je zbralo 34 učencev s svojimi roditelji. Najprej je govoril poslovodja in Kreisführer Doboczky, potem pa vodja Berufserziehungswerk-a v organizaciji Steirischer Heimatbund, Parteigenosse Schreger o važnosti naraščaja. Nato je zaobljubil poslovodja Mader učnega mojstra, vajence in starše, da bodo vsi skupaj dali iz sebe vse najboljšo, da postanejo vajenci nekoč odlični strokovni delavci ter vrli nemški možje. Po zaključeni proslavi je sledil ogled tovarniških naprav.

* Pripomoči za otroke frontnih bojevnikov. Podpora za otroke, ki jo na predlog izplačuje Reich počenši pri tretjem otroku, se izplačuje od tistega koledarskega četrtletja, v katerem se je otroka prijavilo. Ker je danes veliko očetov na frontah, se lahko zgodi, da se na prijave pozabi, kar ima za posledico, da se tudi izplačevanje podpore zakasni. Radi tega je Reichsfinanzminister izdal posebno določilo, da se za otroke na frontah ali v posebnem delu v tujini zaposlene družinske očete izplačuje podpora od dneva, ko se je tretji otrok rodil. Podpora za otroka se bo priznavala samo za koledarsko leto, v katerem se je izvršila prijava in za leto poprej.

* Nezgode. Desetletna hčerka kmetijskega delavca Albine Wacke iz Unterwölling-a, občina Süßenberg, je pri igranju tako nesrečno padla, da si je zlomila ključno kost. — Štirinajstletni posestniški sin Johann Matschek iz Ober-Jakobstala

si je zlomil desno nogo. Oba ponesrečena otroka sta morala v bolnišnico v Marburg.

* Oprema ali bala za hišne pomočnice. Kot hišne pomočnice, ki imajo pravico do opreme, je smatrati tiste ženske delovne sile, ki so celodnevno zaposlene z gospodinjstvi deli v hišah, ki imajo večje število otrok ter učence, ki se učijo v istih delovnih razmerah. Po tej razlagi so tudi dekleta, ki so obvezana na eno leto (Pflichtjahrmädchen) in opravljajo službo za običajno plačo v domačinstvu in hišno gospodinjstvo venke v smislu te razlage opravljene na pripomoči za opremo. Ravno tako je nastopati z dekleti na enoletno obvezo (Pflichtjahrmädchen), ki delajo v hišnem gospodinjstvu, kot s hišnimi pomočnicami. Takozvane Arbeitsmaid-e pa nimajo plače in se jih radi tega ne more v smislu teh določil smatrati za hišne pomočnice. Generalni pooblaščenec za delovno vpostavo je v nekem svojem odloku ponovno podčrtal, da tudi pomožne hišne pomoči niso izključene od pravice na izplačilo pripomoči za opremo. Misli je na strežnice, perice, čistilke itd., ki niso v pravem smislu besede hišne pomočnice. To pa ne izključuje dovoljenja pripomoči za opremo hišnim pomočnicam, če je ista v svojem delu razbremenjena s takimi dodatnimi silami.

* Obrati in zaščita zoper nezgode. Zaščita zoper nezgode pri delu spada v skrb poslovodij. Da bo v tem pogledu uspeha z vsemi ukrepi, je potrebna načrtna kontrola lastnega vodstva. Kot podlago za to je neka poklicna zadruga izdelala za svoj delovni rajon smernice za samokontrolo obratov v pogledu zaščite zoper nezgode in poklicne bolezni za poslovodje. V 509 določilih so na kratko sestavljene smernice, ki so poslovodjem za praktično izvedbo kontrole na razpolago.

* Nove odredbe. Verordnungs- und Amtsblatt des Chels der Zivilverwaltung in der Untersteiermark Nr. 19 z dne 17. junija 1943 prinaša štiri objave: 1. Odredbo o zaplemi in prijavi sovražnega premoženja na Spodnjem Štajerskem; 2. Tretjo določilo k ureditvi gospodarjenja s kovi-nami na Spodnjem Štajerskem; 3. Tretjo določilo o gospodarjenju z mlekom in mastjo na Spodnjem Štajerskem; 4. Razglas o pristojnosti obrtnega nadzornega urada v Graz-u na Spodnjem Štajerskem.

* Igra z smrtnim izidom. 9letni Franz Selenko je šel s svojimi tovariši po cesti iz Pettau-a v Radkersburg iz šole igrati domov. Ko je privozil avtobus, je hotel Selenko v zadnjem trenutku pred avtobusom prehiteti cesto, pri tem pa je padel pod kolesa ter obležal pri priči mrtev.

Dr. F. J. Lukas:

Ausscheiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

25. Stunde

Lösung der Aufgabe:

I. Ich klopfe, du klopfst an die Türe. 2. Ich trete, du trittst durch die Türe ein. 3. Ich öffne, du öffnest das Fenster. 4. Ich werfe, du wirfst auf den Boden. 5. Ich nehme, du nimmst den Hut ab. 6. Ich schaue, du schaust ein Bild an. 7. Ich bin, du bist Tierarzt. 8. Ich schreibe, du schreibst einen Brief ab.

II. 1. Ihre Schrift ist nicht gut leserlich. 2. Er vergißt nicht die Briefe zur Post zu bringen. 3. Sind Sie nicht ein Kellner vom Hotel Europa? 4. Öffnen Sie nicht das Fenster! 5. Ich wohne nicht in diesem Hotel.

III. 1. Ich bin ein Arbeiter und Soldat des Reiches. 2. Hier sind meine Füllfedern. 3. Ihr schreibt die Anschriften auf die Briefumschläge. 4. Ich habe meine Aktentasche verloren. 5. Diese kleinen Knaben spielen sehr gut Klavier.

IV. Der Frühling beginnt am 21. März. 2. Der Sommer beginnt am 21. Juni. 3. Der Herbst beginnt am 23. September. 4. Der Winter beginnt am 21. Dezember. 5. Der erste Monat des Jahres heißt Jänner. 6. Im zwölften Monat des Jahres ist Weihnachten.

V. 1. Prosim, dajte mi vozovnico drugega razreda za Berlin in nazaj. 2. Kmalu smo na inehi. 3. To je oddelek prvega razreda, sem ne smemo vstopiti z vozno karto za 3. razred. 4. Potnik je izročil vratarju svoj potni list. 5. Prosim zasedite dva dobra prostora v oddelku za nekadilce. 6. Zdaj dan meseca ni vselej tako lep kakor prvi.

7. Rešitev takega vprašanja ni prav lahka. 8. Ali se pelješ v prvem ali drugem razredu? Peljem se v tretjem razredu. 9. Danes bočem bratu pisati. 10. Prosim, kje stoji avtobus? — Postaja je takoj tukaj zraven pošte.

VI. 1. Das Haus wird von den Maurern gebaut. 2. Der Brand wird von der Feuerwehr gelöscht. 3. Die Fische werden von den Fischern gefangen. 4. Die Bücher werden von den Buchdruckern gedruckt. 5. Das Erz wird von den Bergleuten gefördert. 6. Der Herr wird von seinem Hund begleitet. 7. Die Verbrecher werden von den Richtern verurteilt. 8. Das Gras wird von den Bauern gemäht. 9. Die Großmutter wird von ihrem Enkel geküßt. 10. Karl wird von den Geschwistern geliebt. 11. Dem Lügner wird nicht geglaubt. 12. Unsere Freunde werden von uns zum Tee eingeladen. 13. Der Wagen wird vom Pferd gezogen. 14. Das Haus wird vom Hunde bewacht. 15. Der Kunde wird vom Friseur frisiert. 16. Die Filme werden von den Fotografen entwickelt. 17. Die Wäsche wird von der Wäscherin gewaschen und gebügelt.

VII. Der Teich des Schlosses, der Herr des Hauses, die Frau des Hauses, das Spital der Tiere, der Schlüssel des Zimmers, die Schalen der Kartoffeln, die Uhr des Turmes, das Band des Hutes, die Decke des Bettes, der Schaffner der Straßenbahn.

VIII. 1. Die englischen Flieger bombardieren Wohnviertel deutscher Städte. 2. Die Tischler erzeugen die Möbel. 3. Die Hausgehilfin reinigt den Boden. 4. Der Wind verlöscht das Licht. 5. Die Mutter badet den Säugling.

IX. 1. Ich sehe sie am Bahnhof. 2. Ich kenne sie. 3. Wir bringen Ihnen einen Rosenstrauß. 5. Ihr verkauft sie ihm.

X. 1. H komu ste šli? 2. Pri kom ste bili? 3. Kdo vam je to pravil? 4. Komu ste telefonirali? 5. Kam ste vteknili svojo vozovnico? 6. Denes nimamo tako lepega sadja kakor predvčerajšnjem. 7. Bodite tako ljubeznivi in dajte mi jedilni list.

Einige Sprichwörter

1. Man muß das Eisen schmieden, solange es warm ist.

2. Wie man in den Wald schreit, so hallt es wider.

3. Auch das Kleinste kann schaden.

4. Das Pferd, welches den Hafer verdient, bekommt ihn gewöhnlich nicht.

5. Die Nürnberger hängen keinen, den sie nicht haben.

6. Geschenke halten die Freundschaft warm.

7. Ein schönes Haus nützt Magen nichts.

Was wir so unterwegs lesen

Abfälle! — Odpadki!

Achtung! Bissiger Hund!!! — Pozor! Hud pes! Auf- und Abspringen während der Fahrt bei Straß verboten! — vstopanje in izstopanje med vožnjo je prepovedano!

Auskunft beim Türsteher! — Pojasnila pri vratarju Betreten verboten! — Dostop prepovedan!

Das Sprechen mit dem Fahrgästen ist dem Wagenführer verboten! — Vozniku je prepovedano pogovarjati se s potnikil

* **Kmetijski delavec — izučen poklic.** Že od nekdaj se je kmetijskega delavca smatralo za priložnostnega in neučnega delavca. To bo v zgodnjem času drugače. Prišli smo do uvedbe začela, da sploh ni več neučnih delavcev. Dobil smo predpise, ki odredajo tudi za kmetijske in podeželske delavce izobrazbo in uk. S tem bo kmetijski delavec končno izravnal z delavcem v obrti, trgovini in industriji. Nova predpisi zahtevajo od kmetijskih delavcev štiriletno učno dobo. V učni dobi, ki traja dve leti, obiskujejo poklicno šolo, pri kmetu se pa učijo kmetijstva. Tu ne gre samo za strokovni pouk v praktičnem kmetovanju, temveč tudi za značajno in svetovno-sazorno utrditve vajenca. Potrebno je seveda, da se učni gospodar tudi osebno briga za svojega vajenca ter ga vodi posebno v njegovem prostem času. Če se vajenec uči na posestvu staršev, ni potreben učni dogovor. Zadostuje samo prijava pri Kreisbauernschaft-u. Za učno dobo dobi učenec spričevalo, ki postane pomočnik (Landarbeitsgehilfe). Nato mora biti še nadaljni dve leti kot pomočnik zaposlen v nekem drugem kmetijstvu, nakar dobi potrdilo, da je kmetijski delavec (Landarbeiter). Posebno zmožni vajenci in pomočniki imajo nato možnost, da so deležni še posebne podpore v nadaljnji izobrazbi, kakor obiskovanje kmetijskih šol itd. Absolventi kmetijskih šol imajo potem pravico do službe v kmetijstvu, posvetijo se pa tudi lahko kmetijskemu samostojnemu poklicu.

* **Novi bankovci po 5 RM.** Reichsbank-a bo te dni začela izdajati nove bankovce po 5 RM. S tem bo olajšan denarni promet s tem plačilnim sredstvom, ki je po svoji plačilni višini najbolj priljubljen.

* **O prijavi strokovnih risark.** K obvezi o prijavi strokovnih učencev je generalni pooblaščenec za vpostavo v delo izdal odlok, ki govori o risarkah za vzorce, modo in posebno stroko. V kolikor so take risarke dolžne, prijaviti se za vpostavo v delo, se jim mora nakazati delo kot risarke v obozrovalni industriji. Ako bi se na krajih stanovanja za take risarke ne našlo delovnih mest, je njihove razmere proučiti ter jih vpostaviti tam, kjer se nahaja tozadevna industrija.

* **Poldnevna zaposlitve žensk.** Reichsarbeitsminister je razglasil: Pri poldnevni zaposlitvi žensk na podlagi prijavnice obveze z dne 27. januarja 1943 ni možno v splošnem določiti trajanja zaposlitve na gotovo število ur. Delovni čas se pač mora prilagoditi razmeram kraja in obrata. Nečelno je dolžnost poslovodij, da določijo začetek in konec dela poldnevno zaposlenih žensk

ter pri tem po možnosti upoštevajo njihove želje. Navadno bodo seveda že uradi dela vodili računa z vpostavo žensk, ki so navezane na gospodinjska dela. Žene je vpostaviti bolj v tiste obrate, ki jim delovne poldneve lahko uredijo tako, da bodo zraven lahko opravljale še svoja gospodinjska dela. Tam, kjer delo v podjetjih omogoča, se ženske z ozirom na njihovo delo doma lahko zaposli tudi po 24, 30 itd. ur tedensko.

* **Ne pozabite naših ranjencev!** Nemški Rdeči Križ priredi v soboto in v nedeljo cestno zbirko. Gre za prvo letošnje cestno nabiranje akcije za vojno pomoč Nemškega Rdečega Križa, ki je namenjena našim ranjencem. Da gre za najbolj socialne in plemenite namene, ki jih zasleduje zbirka, ni treba posebej omenjati. Spodnještajerci, ki so vedno imeli dobro srce, se bodo gotovo tudi pri tej priložnosti izkazali vredne ugleda, ki ga uživajo, kot priden, dober in socialno čuteč narod. Prispevajte po svojih močeh!

* **Sedemdesetletna funkcionarka stranke.** Gauleiter je gospe Luisi Quereh v Graz-u pismeno čestital k sedemdesetemu rojstnemu dnevu ter se ji zahvalil za neumorno delovanje kot Blockleiterin, ki ga opravlja že od leta 1938.

* **Čudni dedščini.** Nedavno je neki Luigi Vicentini zapustil mestu Vicenza (Italija) 200.000 lir s testamentarično pripombo, da sme občina dvigniti ta denar šele l. 2100. Z denarjem in obrestmi naj bi po njegovi želji takrat zgradili bolnišnico. — V mestu Omegna pa je bivši župan Beltrami zapustil mestu po svoji smrti 500.000 lir, ki morajo biti vložene v neki banki 120 let. Takrat bo kapital z obrestmi narasel na 13-milijonov lir, katero svoto naj mesto uporabi za prosvetne in socialne namene.

* **Smrtna kazen za tatvo vojno poštnih paketov.** 16. junija je bila v Wien usmrčena 39-letna Helena Heider iz Wien-a na podlagi sodbe izrednega sodišča, ker je v večjem obsegu kradla pakete, ki so bili namenjeni vojakom na frontah.

* **Nov hivilski trg v Marburg-u.** V Marburg-u so nedavno za prebivalstvo mesta na desnem bregu Drau otvorili tržni prostor za živila. Ta nova tržnica se nahaja na severni strani zgradbe, ki je bila mišljena za realno gimnazijo, nasproti tekstilne tovarne Ehrlich. S tem je ustrezno starim željam gospodinj, ki jim je nakup na trgu na levem bregu bil vedno nekoliko oddaljen.

* **Novi Gauleiter.** Kakor poroča Nationalsozialistische Parteikorrespondenz, je Führer imenoval nadomestujočega Gauleiterja Albert Hoffmann-a Gauleiterjem NSDAP. Gauleiter Albert Hoffmann je vodil doslej posle Gauleiterja v Gau Westfalen-Süd.

* **Konec roparskega morilca.** O dvojnem roparskem umoru, ki ga je dne 4. maja t. l. izvršil v Budini pri Pettau-u 26letni Konrad Wiltschnik nad Alois Zimmermann-om in njegovo hčerko Marijo Kowatschitsch, smo svoječasno v našem listu podrobno pisali. Wiltschnik, ki je svoje dejanje v celoti priznal, se je nedavno zagovorjal pred kazenskim oddelkom sodišča v Marburg-u, ki ga je obsodila na smrt. Smrtna obsodba je bila takoj izvršena.

* **Razdražen bik smrtno poškodoval dva človeka.** V Johnsbach-u na Neuburgalm-u je povdjal bik, ki je na licu mesta umoril pastirja 50-letnega Damiana Kern-a, dočim je 77-letnega pastirja Sebastina Neuhauser-ja tako težko ranil, da je kmalu nato v bolnišnici umrl. Pastirica Franziska Raudner je bila lahko ranjena. Bika so morali ustreliti, ker ga drugače niso mogli ukrotiti.

* **Deset let ječe radi tatvine** je dobila pred sodiščem v Graz-u 21letna kuhinjska pomočnica Gertrud Peters, nestalnega bivališča, rodom iz Duisburg-Laar-a, ki je — nastopajoč pod lažnimi imeni v času med oktobrom 1942 in januarjem 1943 v Wien-u, Graz-u in Klagenfurt-u izvršila 13 tatvin po kavarnah in hotelih. Peters je bila radi tatvine že predkaznovana ter jo je izredno sodišče označilo kot zločinko iz navade.

* **Trojčki so se poročili.** V Andernach-u (Rheinland) so prišli trojčki, ki se nahajajo pri vojakih, skupno na dopust ter dovedli vsak svojo nevesto na poročni urad. Redek primer je vzbudil pozornost.

* **Stroga kazen za zločin zoper pravost.** 48-letni Avgust Prim iz Graz-a se je večkrat tako daleč izpozabil, da je zapeljal dve nedoletni deklici. Dekleta je zvajal na sestanek v neki domači vrt ter jih zapeljeval k nemoralnemu dejanju. Izredno sodišče v Graz-u ga je obsodilo na smrt.

* **Lahkomišljenost se večkrat sama kaznuje.** V Kassel-u sta dve lahkoživni ženi povabili dva inozemska mlada delavca v stanovanje. Tam so potem kuhali kavo ter pozabili zapreti plinovod. Sele sosedje so drugo jutro občutili močan vonj plina ter vlomili v stanovanje obeh žen. Našli so vse štiri osebe zastrupljene s plinom. En mož in ena žena sta bila že mrtva, ostala dva so pa odpeljali v bolnišnico, kjer je tudi druga žena kmalu nato umrla.

* **93letni ženin.** Te dni se je poročil v Wien-u nad 40 let upokojeni 93letni uradnik finančne straže, Valentin Schmid, ki si je na stara leta izbral ženo v osebi gospe Kowarschitz.

* **Ne kolesarite na napačni strani.** Rosalia Stojan iz Andernach-a se je s kolesom peljala proti Bärental-u in sicer na levi namesto na desni strani ceste. Na nekem ovinku je privozil tovrstni avto, kateremu se je hotela v zadnjem trenutku umakniti na desno stran. Pri tem je padla pod avto in zadobila težke poškodbe na glavi in nogah. Odpeljali so jo v bolnišnico v Cilli.

* **Zagreška imenovanja.** Poglavnik dr. Ante Pavelić je imenoval bivšega trgovskega ministra Dragutina Toth-a predsednikom Hrvatske Državne banke. Podpredsednikom je bil imenovan tajnik zagreške borze inž. Mehmedagić.

* **Metan iz kanalskih odpadkov.** Guverner Rima je odredil zbiranje odpadkov glavnega kanala v Rimu ter njih oddajo v neko napravo, ki bo iz istih izdelovala metan za pogon motornih vozil.

* **V Angliji živi 150.000 emigrantov.** Glasom portugalskega lista »People« je podal Churchill nedavno v Spodnji zbornici poročilo, da se nahaja v Angliji 150.000 emigrantov iz držav sil osi. V tem številu so zapodeni tudi emigranti zasedenih držav brez organiziranih odredov, ki se udeležujejo bojev zoper sile osi. Preživljanje in podpiranje teh emigrantov v civilu je stalo Anglijo doslej že 1.210.000 funtov šterlingov. Zasebne zbirke za te politične emigrante so pa od leta 1933 nabrale 9.500.000 funtov šterlingov, ki so jih tudi že v veliki meri potrošili. Znano je, da je ogromno večino teh beguncev židov, ki so znali iz Anglije tudi nekaj izveliči.

* **Svedski kralj 85letnik.** Na Svedskem so proslavili 85. rojstni dan kralja Gustava V., ki je kljub visoki starosti še svež in zdrav osebno prisostvoval zaključni proslavi v svojem dvoru.

* **Vojaško imenovanje na Japonskem.** Kakor poročajo iz Tokija, je japonski cesar imenoval generala Teraučija in generala Sugijamo maršalom, obenem pa je bil imenovan admiral Nagano velikim admiralom.

Eintritt verboten! — Vstop prepovedan!
Durchfahrt verboten! — Prevoz prepovedan!
Fasse dich kurz! — Na kratko povej!
Straße reinhalten! — Držite cesto čisto!
Hunde sind an der Leine zu führen! — Pse je voditi na vrvi!

Nicht öffnen, bevor der Zug hält! — Ne odpirajte, dokler se vlak ne ustavi!

Notbremse! Handgriff nur bei Gefahr ziehen. Jeder Mißbrauch wird bestraft! — Zasilna zavora. Potegnite ročaj samo v nevarnosti. Zloraba se kaznuje!

Straße gesperrt. Umleitung! — Cesta zaprta. Ovinekl!

Bitte die Türe zu schließen! — Prosim, zapirajte duril!

Überschreiten der Geleise verboten! — Prekoračenje tračnic je prepovedano!

Vorsicht bei Gesprächen. Feind hört mit! — Pozor! pri pogovoru! Sovražnik posluša!

Vorsicht! Lebensgefahr! — Pozor! Smrtna nevarnost!!

Praktische Gesprächsübungen

1. Warten Sie bitte ein wenig, ich werde gleich zurück sein.
2. Es tut mir leid, daß ich Sie solange haben warten lassen müssen.
3. Warten Sie bitte, bis ich komme.
4. Lassen Sie mich nicht zu lange warten.
5. Vorwärts! Beeilen Sie sich.
6. Wann werden wir uns auf den Weg machen? Ich denke gegen 7 Uhr.
7. Wenn Sie den schmalen Weg einschlagen, machen Sie eine Abkürzung.
8. Er ging vor dem Hause auf und ab.
9. Was geht denn Sie das an?
Es geht mich eigentlich nichts an.
10. Wohin gehen die Fenster Ihrer Wohnung? Sie gehen nach dem Süden.

1. Prosim, čakajte malo, takoj sem zopet nazaj.
2. Žal mi je, da sem vas moral pustiti tako dolgo čakati.
3. Prosim, čakajte, dokler ne pridem.
4. Ne puščajte me predolgo čakati
5. Naprej! Požurite se!
6. Kdaj se bomo napotili? Mislim proti 7. uri.
7. Če krenete na ozko stezo, naredite okrajšavo.
8. Pred hišo je šel gori in doli.
9. Kaj vas briga?
10. Praz za prav se me nič ne tiče
11. Kam so okna Vašega stanovanja obrnjena? Proti jugu so obrnjena.

ZANIMIVOSTI

o. **Tekoče sonce.** Havajci pravijo tako rahlemu dežku, ki vsak dan ali še po večkrat na dan okoplje zeleno narodo njihovega otočja. To je pojav, ki te skraja presenetli. Nebo je popolnoma sinje in sonce ne neha žareti s sijajem, ko se ta dežek, droben kot rosa in svetel kot sončni prah, nenadoma zažene, osvežujoč razbeljeni pesek po plitvem pobežju palme in hibiskovo cvetje. Na valove Tihega oceana se postavi mavrica za trenutek, se urno premakne z enega konca obale na drugega in naliiv »tekočega sonca« se zaključiti tako na nagle, kakor se je pričel, ne da bi se bil oblak pokazal nad teboj. Oblaki se otepajo otoških gora, sive oglavnice, ki skoraj nikoli ne zapustijo ognjeniških vrhuncev. Kdo se pa meni zanje? Redko kdo se vspne po strmih pobočjih od črne lave, kjer so vdlane zelenkaste skupine gvav — vedno zelenih dreves, ki dajejo okusno sadje. Vetrovi, ki v višavi rezko brijejo, odtrgajo zdaj pa zdaj kos pršavice, ki se hitro ogreje na soncu in se raznese na kilometre daleč pod vedrim nebom.

* **Cetvorčki na Portugalskem.** Neka delavka v severni portugalski pokrajini Minho je porodila te dni zdrave četvorčke. Srečna mati je že v prejšnjih letih posamezno rodila štiri otroke. Za četvorčke zbirajo po vsej Portugalski darila. Tako so zbrali že v nedeljo za mater in njene miljenice nič manj kot 26.000 eskudovov.

* **V Sofiji do jeseni ne bo več židov.** Kakor je izjavil bolgarski komisar za židovske zadeve, Belev, so v Sofiji evakuirali doslej 27 tisoč židov. Od teh so jih 20 tisoč spravili v notranjost dežele. 4 tisoč mož so zajeli v posebnih delovnih skupinah. V Sofiji se nahaja trenutno še 2000 židov, od teh pa kakih 1000, ki živijo v mešanih zakonih in se jih radi tega ne bo izselilo. Zakon o zaščiti naroda pa v bodoče Bolgarom ne dovoljuje sklepanja zakonov z židi. Do septembra bodo Sofijo popolnoma očistili židov.

* **Anglo-ameriške bombe na Švico.** V noči od nedelje na ponedeljek so imeli v severni Švici letalski alarm, med drugim tudi v mestih Bern, Basel in Zürich. Na nekaterih mestih je stopila v akcijo protiletalska artilerija. Anglo-Amerikanci so vrgli na več mestih kantona Thurgau bombe. Kakor poročajo švicarski listi, so bombe ubile v vasi Kümmershausen tri osebe, dočim je neki četrti prebivalec zadobil poškodbe. V Jonschwilu in Haselberg-u so povzročile zažigalne bombe škodo.

* **»Dan zastave v Argentini.«** Po vsej Argentini so preteklo nedeljo praznovali »Dan zastave«, obenem pa so prebivalci prisostvovali zaprisegi rekrutov letnika 1922. Na historičnem Majniškem trgu v glavnem mestu Buenos Aires je imel državni predsednik, general Ramirez, pred ogromno množico ljudstva govor, v katerem je povdaril, da je 70 tisoč mož priseglo, da bodo branili domovino. Vsak posamezni državljani je po njegovih besedah obvezan, da brani svojo domovino. Po slovesni zaprisegi je prezident Ramirez pregledal vojaško paradu.

* **Mesto Bilbao je praznovalo svojo osvoboditev.** Preteklo nedeljo je minulo šest let, odkar so čete generala Franca osvobodile Bilbao izpod boljševiškega jarma Strankin minister Arrese je ob tej priložnosti prisostvoval generalnega tajnika Mora Figuera sprejel 115 županov osvobojenih mest in vasi pokrajine Bizkaya. V prisotnosti voditelja španske mladine je minister Arrese nato otvoril pet domov za falangistično mladino.

* **Strahovita erupcija ognjenika Paracutin.** Po poročilih iz Mehike, je začel strahovito bruhati znani ognjenik Paracutin, čegar razbeljena lava ogroža že celo vrsto vasi in naselbin. Razbeljena lava se vlija z veliko brzino v doline. Mnoge vasi so v mrzlični paniki še pravočasno izpraznili. Iz vasi, ki jih je ognjena lava že odrezala od ostalega sveta, so spravili ogrožene prebivalce s pomočjo letalskih odredov. V področje, ki so ga zavzeli evakuirani prebivalci, je odposlala vlada zdravnike, sanitetni material, hrano, bolniško strežniško osebje itd.

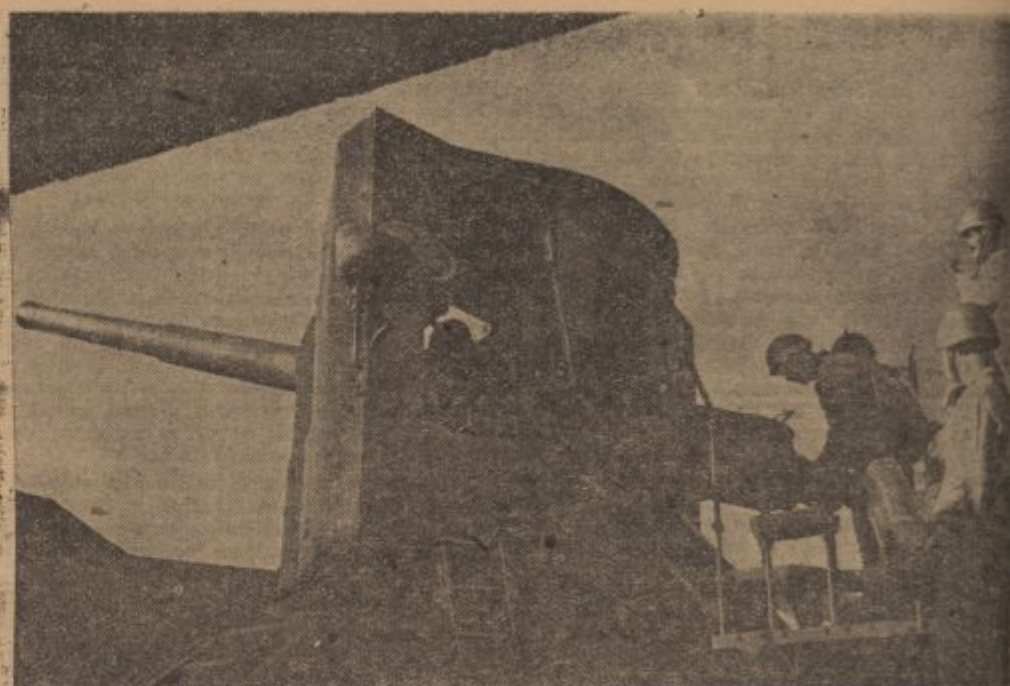
* **Zapuščina Edsel Ford-a.** Kakor znano, je nedavno umrl v najlepši moški dobi sin znanega avtomobilskega kralja Henry Ford-a, Edsel Ford. Njegovo zapuščino cenijo na 200 milijonov dolarjev. Največji del svojega premoženja je mladi Ford zapisal Fordovi ustanovi. Ostanek je zapustil v enakih delih vdovi in štirim otrokom.

* **Ogromni japonski splav.** V tokijski luki so gledali te dni Japonci velik prizor. Vlačilske ladje so namreč privlekile v pristanišče doslej največji splav na svetu. Splav, ki je bil sestavljen iz samih borovih debel, je bil dolg 125 metrov, širok pa 25 metrov. Višina splava je znašala 5 metrov, pod vodo je segal še tri metre globoko. Splav je imel obliko ogromne podmornice.

* **Madžarska je prevzela parnik »Ferencz Jozsef«.** Kakor znano, je bivša Jugoslavija zaplenila celo vrsto madžarskih podonavskih parnikov, ki so se nahajali 1. 1918 slučajno v območju takrat nastale Jugoslavije. Med parniki, ki jih morajo Srbi sedaj vrniti madžarski vladi, se nahaja tudi »Karađordje« ki je bil svojčas krščen na ime »Ferencz Jozsef I«. Pod starim imenom bo imenovani parnik vozil sedaj zopet pod madžarsko zastavo.

* **Italijanski minister za ljudsko prosveto Bigini** je prispel v Budimpešto, kjer bo prisostvoval biagoslovitvi novega posloplja zavoda za italijansko kulturo.

* **Iz ljubljanske pokrajine.** Zveza slovenskih zadrug izkazuje 140 članic. 45 zadrug ima značaj kreditnih zadrug, dočim ima 23 zadrug docela gospodarski značaj.

Italiens Küste abwehrbereit

Die Kampfkraft der italienischen Truppen, denen der Schutz ihres Vaterlandes anvertraut ist, wird durch Übungen dauernd erhöht und gesteigert. Unser Bild zeigt eine Abwehrübung bei der italienischen Küstenartillerie. Scherl-Bilderdienst (Luce)

* **Estonskega nadškofa so boljševiki zavlekli v Ural.** Londonski katoliški list »The Tablet« je objavil te dni vest, da je bil estonski nadškof in apostolski administrator Edvard Profitlich po sporočilu iz Vatikana deportiran v neko koncentracijsko taborišče v Uralu. Profitlich je bil aretirani s strani boljševikov 1. 1941. Od tistega časa ni bilo o njem nikakega glasu več. Londonski katoliški list je sicer objavil to vest, ni pa pristavil nikakega komentarja.

* **General Wavell — podkralj Indije.** Angleška vlada je te dni imenovala znanega generala Wavell-a indijskim podkraljem. S tem imenovanjem je Anglija dokazala, da ji — vsaj trenutno — ni za politično rešitev indijskega vprašanja, temveč da gleda na to vprašanje zgolj z vojaškega vidika. Indijsko vprašanje je stopilo z imenovanjem generala podkraljem v zelo kritično fazo.

VINOGRADNIŠKI IN SADIJARSKI KOTIČEK

Škropljenje in lepilna sredstva

Pri sedanjem pomanjkanju bakrene galice in spričo deževnega poletja se bavijo naši umni vinogradniki vedno znova z mislijo, kako naj bi se škropilo, da bi ostal neizogibni bakreni oksid čim dalje na površini trnatega lista, oz. da ga ne bi dež odpral. Pomisliti je namreč treba, da zadostujejo že najmanjši delci enega samega miligrama bakrenega oksida na površini lista, da preprečijo kaljenje trosov peronospor. Toda ta najmanjši del bakrenega oksida mora biti v času kaljenja na listu prisoten. Čim je nastala »invazija« trosov ali kalilnih klic peronospor, je poznejše in še tako izdatno škropljenje brez učinka.

Tisti vinogradniki, ki jim je ohranitev zdravih vinskih trti pri srcu, se bodo radi tega radi posluževali vseh sredstev, ki so jim v času krize za pobijanje peronospor še na razpolago.

Imamo nekaj lepilnih sredstev, ki niso nikak nov izum. Bilo je že več kritičnih situacij, ko so se morali vinogradniki posluževati takih sredstev. Ako se jih je pravilno uporabljalo, so se ta lepilna sredstva v praksi tudi obnesla. V naslednjem hočem priklicati našim vinogradnikom v spomin naslednja sredstva:

1. **Raztopina smole in sode.** V tri litre vode, ki pa mora vreti vspljemo 0,5 kg sode, nato pa dodamo med nadaljnim vretjem te raztopine 0,5 kg borove ali smrekove smole. Vsled nadaljnega kuhanja nastane nekako razmiljenje (Verseifung) smole, torej neke vrste koloidalne raztopine, ki jo dopolnujemo z vročo vodo, da ohranimo trajno množino treh litrov.

Od te raztopine sode in smole dodamo 500 gramov na sto litrov raztopine bakrene galice, in sicer tako, da jo s pridnim mešanjem najfinejšo raz-

delimo. Na ta način dobimo zelo fino emulzijo s približno 1,5 pro mille. Ta količina zadostuje minimalno v toliko, da prepreči izpiranje delcev bakrene galice.

2. **Koloidalna raztopina kazeina.** Kilogram sira (saurer Topfen) prekuhamo v dveh litrih vode z 200 grami sode bikarbone (lahko je tudi navadna soda) tako dolgo, dokler ne nastane čista in prozorna tekočina. 300 gramov te kazeinove raztopine zadostuje kot dodatek k raztopini bakrene galice. V mirnih časih so dodali liter surovega posnetega mleka naravnost bakreni galici. S tem niso podaljšali samo učinkovitost bakrene galice, temveč tudi adhezijo ali lepilnost škropilnega sredstva.

3. **Izvrstno lepilno sredstvo je tudi volovski žolč,** kdor ga ima, toda za splošno prakso ne prihaja v poštev.

4. **Pred kakimi 50 leti,** takoj ob pričetku pobijanja peronospor, še večinoma sploh niso imeli škropilnih aparatov. Posluževali so se navadnih čopičev, sirkovih in brezovih metel. V tistem času je eden izmed starih vinogradnikov — bil je moj oče — izumil ceneno in izvrstno lepilno sredstvo.

V z vodo napolnjeno kad so vsipali dober jerbias lesnega pepela in ta pepel dobro izpremešali. Taj raztopini so dodali eden do dva jerbasa na drobno sesekanega in s kladivom stolčenega zelenega smrečja. Procedura izluženja je v tem slučaju trajala vsekakor en dan. Pomešano z minimalno količino bakrene galice smo dobili tako učinkovito škropilno sredstvo, da je izgledal naš vinograd kot prava zelenika v puščavi sosednih opustošenih vinogradov. Lahko si je misliti, da nevoščljivost ni bila ravno majhna. Bilo je takrat katastrofalno leto peronospor. Takrat so se spreobrnili mnogi nezadnjaški nasprotniki škropljenja, med drugimi tudi duhovščina, ki ni bila baš dovzetna za »novotarije«.

Tako n. pr. je tudi gnojica kot dodatek k raztopini bakrene galice ne samo dobro lepilno sredstvo, temveč tudi slično kot prevešek pepelnega luga hranilno sredstvo. Vinogradi, ki jih škropimo na ta način, dobijo izredno temnozeleno barvo. V nadaljnji praksi sem pri vseh vinogradih, ki jih je popadla kloroza, uporabljal te dodatne metode, ki pa niso bile izredno učinkovite samo v detektnih, temveč tudi v najbolj suhih letih. Ta pojav me je dovedel do domneve, da obstaja poleg prehrane trte potom korenin tudi neposredno fiziološko prehranjevanje potom površine listja. Za znatni protipokus in za dokaz te domneve pa mi je v praksi veleobrata primanjkovalo potrebne časa. Tak poskus pa bi bil vsekakor velike gospodarske vrednosti. Mimogrede bodi povedano, da sem v svoji praksi izhajal s samo 10% v splošnem potrebnega in drugega dušikovega gnojila z najboljšim učinkom, medtem ko je gnojenje zemlje s umetnimi gnojili v marsičem odpovedalo.

TO IN ONO

Vpliv poletja na zemljo

Astronomsko ali koledarsko se poletje pričnja s 22. junijem in končava s 23. septembrom. Meteorološko (vremensko) pa se poletje prične že s začetkom junija. Zato pa se konča že s koncem avgusta. Seveda pridejo tudi leta, ko se vremensko poletje pričnja še le s začetkom ali celo sredi julija ali pa celo do pravega poletja sploh ne pride. Ampak to so pri nas velike izjeme, vsakor se nam obeta letos posebno zanimivo poletje.

Kakor ima — v naših deželah — vsak štiritletnih časov napram zemlji in življenju svojo posebno nalogo, tako jo ima tudi poletje. Pozimi narava počiva, spomladi se prebudi, poletje zoreva, v jeseni dozori. Toda poleg te svoje glavne naloge ravno poletje opravlja in ponavlja tudi naloge ostalih treh letnih časov. Predvsem je to čas odpočitka za duševno in duhovno delujočega človeka, a nasprotno je to čas največjega dela človeka, ki je preko zime počival ozir. se od počila od težkega dela. Le zemlja sama čez celo poletje ne pride do odpočitka. Že v začetku poletja dozori ozimnina, razni sadeži in zgodno pridelje. Komaj je žito požeto, se zemlja že pripravlja za novo setev (ajda) in sajenje zimske povrtnine.

Da zemlja sama ravno čez poletje nima nobene pravega odpočitka, zato pred vsem skrbi — sonce, odnesno do viška stopnjevana toplota njegovih žarkov, ki prodirajo globoke pod površje zemlje. In sicer do tja, kjer se srečujejo in izdihavanjem prihajajočem od vročega srca ali jedra zemlje. V tem srečevanju iz- in vdihavanju zemlje ležijo skrivnosti tistih silovitih naravnih pojavov, ki jim pravimo: elementarne katastrofe. In to so: potresi in izbruh ognjenikov (vulkanov), z delovanjem katerih so v zvezi tudi nevihte, ki — kakor splošno znano — najhujše divjajo baš preko poletja in ki se pomirijo še le v pozni jeseni, a se zopet razdivjajo (zlasti v mekih viharjih), če pride do delovanja večjih potresov in vulkanov.

Navadno se misli, da je poletje prava doba potresov in ognjeniških izbruhov. Že bežen pregled statistike teh pojavov tekem zadnjih 20 let nas poučuje, da je največ teh pojavov preko zime, a najmanj čez poletje. Seveda so tudi v tem letu. In sicer silovitejšje v svojih učinkih. Izmed večjih ognjenikov, ki delujejo tudi preko poletja, sta najbolj znana Vezuv in Krakatau; ta slednji se je po 2000letnem »počitku« zopet spasil v avgustu l. 1883, a tedaj s tem strahovitejšjo katastrofo, kateri žalostni spomin 60 let bomo torej v kratkem »praznovali«. Strašna potresa katastrofa, ki je zadela Turčijo ozir. Anadolijo l. 1940 se je izvršila koncem decembra l. 1940 in je v zvezi s podzemskimi silami, ki že dalje časa ogrožajo ves Balcan vstevši Crno in Kaspiško morje tja do jugovzhodnega dela Sovjetske. Z ozirom na slične katastrofe v Bolgariji, Romuniji, Grčiji in drugod se je že tedaj domnevalo, da so vsi ti pojavi nekakšne »porodne bolečine« novega vulkana na nemirnem ozemlju Balkana.

—P.

Poglavje o advokatih

Naj človek misli o advokatih dobro ali slabo, mo drži, nacionalsocializem je v Nemčiji to poglavje dobro rešil. Po liberalistično-kapitalističnih zakonih, kakor jih imajo še danes v nekaterih državah, je odvetniški poklic bil, oziroma je tisti, ki ga je ljudstvo najbolj in največkrat potrebovalo, hkrati pa tudi najbolj sovražilo. S tem seveda ni rečeno, da so vsi odvetniki vedno in povsod bili tisti, ki zaslužijo biti uvrščeni med apriljubljene advokate. Kakor ničesar na svetu, tako tudi med advokati ne morejo biti vsi graje vredni. Tudi med njimi so izjeme.

Udejstvovanje odvetnikov v liberalistično urejenih državah je tako obsežno, da je človeku, ki ima opravka na sodišču, naj si bo sedaj v kazenskih, civilno pravnih ali kakih drugih zadevah skoraj nemogoče, da bi zadevo opravil, če si ne najame zastopnika v osebi odvetnika. Zakoni in predpisi so že sami tako prirojeni, da se stranka, ki hoče v sodnih zadevah nekaj urediti, sama le prav težko orjentira. Odvetnik, ki tako zadevo prevzame, pa mora biti seveda plačan. Nekleto zadev življenjskovažnega značaja

od katerih je bila odvisna eksistenca celih rodbin, se večkrat sploh ni načelo ali rešilo, če ni bilo sredstev za pravnega zastopnika. Pravni zastopniki so namreč za svoja posredovanja vedno in povsod, prav posebno pa tam, kjer je šlo za ljudi brez premoženja, zahtevali že pri prevzemu zastopstva naplačila za delo, ki ga mislijo opraviti. Sistem je bil, oziroma je še tak, da je pač odvetnik za svoj trud in svoje delo v vsakem primeru prišel do svoje nagrade.

Zgodovina odvetniške prakse pozna tudi lepo številno primerov, v katerih so se učeni doktorji prava kot zastopniki strank v raznih civilno-pravnih zadevah, kjer je šlo za večje vrednosti in sta stranki bili petični, izkazali kot pokvarjeni advokati, kakor pravi naš narod, kadar kdo izgubi kako tožbo, kar se mu je zdelo krivično, ker je moral nositi razen materijalne ali finančne izgube, še vse sodne stroške in advokatske račune, ki so navadno bili prav mastni. Elastičnost kapitalističnih zakonov je namreč omogočala, da so odvetniki tam, kjer se jim je zdelo potrebno in vredno, procese lahko zavlačevali v nedogled.

S predlaganjem vedno novih prič, dokazov in protidokazov, se je zadevo lahko zavlačevalo, razprave so se odgodile, razpisovale so se nove, odvetniški stroški so pa naraščali. Nekoč je neki ugleden pravnik pol v šali pol resno rekel, da so odvetniki prav za prav za to, da tam, kjer bi se sodne zadeve lahko gladko in pravilno rešile, stavlja v imenu svojih strank take vloge in predloge, da se tožbe in rešitve otežijo in če je le mogoče spravijo na stranske tire.

V takozvanih demokracijah se odvetniki v velikem obsegu poleg svojega poklica bavijo tudi s politikom. Kolikor gre za poštene in resne javne delavce ni temu kaj oporekati. Na žalost je pa tudi v pregovoru, ki ga pozna naše ljudstvo, da je izguba, če je odvetnik politični funkcionar, mnogokrat veliko resnice. Nešteti so primeri, ko so advokati v svojih političnih funkcijah, do katerih so prišli po hrbtu ljudstva, pokazali svoj pravi značaj, ki so ga prevarani volilci končno označili za »odvetniške opravke«.

Nacionalsocialistična Nemčija je vse te in slične metode temeljito odpravila.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpf., das fettgedruckte Wort 26 Rpf. für Geld. Realitätenverkehr, Briefwechsel und Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf. für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. Kleinanzeigen werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1 RM.

Zu verkaufen

Anoden-Batterien, Grammophonplatten und Stempel jeder Art erhältlich bei G. Pichler, Pettau, Ungartorgasse 2. 417-3

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5. 417-4

Kaufe alte Schirme. Georg Zimmermann, Schleifer und Schirmreparateur, Marburg/Drau, Viktoringhofgasse 5. 449-4

Offene Stellen

Suche für mein Gemischtwarengeschäft einen Lehrling mit entsprechender Schulbildung. Anzufragen bei Josef Wagner, Erlichstein. 433-6

Sofort wird Berufsköchin aufgenommen. Grazer Brau-Restaurant, Tegetthofstraße 3. 434-6

Schuhmacherlehrling wird aufgenommen. Ernst Krois, Kärntnerstraße 18, Marburg/Drau. 453-6

Kaufm. Lehrling, ehrlich und kräftig, wird bei voller Verpflegung aufgenommen. Emil Zimperscheck, Gemischtwarenhandlung, Lichtenwald. 447-6

Schneiderlehrling wird dringend gesucht. F. Skrabl, Seltzdorf-Plankenstein. 419-6

Briefmarkensammler Neueste Sondermarken!

Alle seit März 1943 erschienenen Sondermarken sind sofort lieferbar:

D. Reich: Wehrmacht 12 W. p. S. 5.50 (Führer Geb.); 6 W. p. S. 5.50 Neueste Ausgabe: Arbeitsdienst 4 W. p. S. 1.— (erschienen am 26. Juni), Abgabe beschränkt.

Protectorat: Neue Zeitungs- und Dienstmarken, 21 W. p. S. 3.— (Führer Geb.) 2 W. p. S. 1.10; neueste Ausgabe: Wagner Gedenkangabe 3 W. nebst 1 W. Heydrich Gedenkmarke, zus. 4 W. p. S. 5.—. Nur einige Stunden am Schalter gewesen.

Generalgouvernement: Neue Dienstmarken 12 W. p. S. 3.—, 2+4 Zi. neue Landschaft 2 W. p. S. 4.—.

Führer Geb. 3 W. p. S. 3.—, Kopernikus-Provisorien 1 W. per St. 2.—. Ganzer Gedenkbogen p. St. 25.—. Unser Abonnement bringt Ihnen diese Marken automatisch ins Haus. Treten Sie heute noch bei. Bestellschein gegen Rückporto od. phil. Frankatur. Korresp. nur deutsch. Deutlich schreiben! Doppl. sam. v. nemščini v čitljivi pisavi!

Versand nur per Nachnahme. Porto extra. Lieferung solange Vorrat reicht — Preise in RM. 456

H. Kluge, Dresden Nr. 6
Briefmarken-Großhandlung Köhlerbrückerstr. 53

Anzeigen im »Stajerski Gospodar« sind erfolgreich!

Hausgehilfin die auch etwas kochen kann und häusliche Arbeit verrichtet, wird per sofort gesucht. Anzufragen bei Biodank, Haslach.

Vorarbeiterin möglichst mit Vorbildung, eventuell auch zum Anlernen für Wäschefabrik gesucht. Angebote unter »7205« an die Geschäftsstelle Marb. Zeitung in Cilli. 448-6

Ältere alleinstehende ehrliche Frau zur Ausbildung in Haus- und Gartenarbeiten gesucht. Spazierzimmer zur Mitbenützung u. Bettstelle ohne Bettausstattung steht zur Verfügung. Vorsprechen nachmittags, außer Sonntag, bis 17 Uhr. Cilli, Schloßbergstraße 53. 457-6

Zu mieten gesucht

Nehme zwei Fräuleins auf Kost und Wohnung. Pickern 116. 452-7

Heirat

Professionalist, 34 Jahre alt, mit 10jährigen Söhnchen, unschuldig geschieden, 1,65 groß, Untersteirer, mit eigener Wohnung, sucht passende Gattin, womöglich mit Besitz. Anträge unter »Neues Leben« an die Verwaltung der »Marburger Zeitung«. 451-12

Verschiedenes

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie. Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. Marburg/Dr., Mellingerstraße 3 Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt 14

Verloren wurde am 19. Juni durch den Wald Litschniza eine Handtasche mit Heimatbundlegitimation Nr. 301.001-41, Eisenbahnerlegitimation m. Freischein und Gemeindeausweis mit Bild, auf den Namen Babitsch Maria, Gattersdorf 66, Post Plankenstein. Geldtasche mit Geld dem Finder als Finderlohn; die Papiere bitte bei der Gendarmerie Plankenstein abzugeben. 455-13

DER OBERBURGERMEISTER DER STADT MARBURG/DRAU

An alle Kleintierhalter Marburgs

Es mehren sich in letzter Zeit Beschwerden darüber, daß Kleintierhalter für ihre Kleintiere (Kaninchen, Ziegen usw.) unberechtigt auf fremdem Grund das Futter nehmen und dadurch nicht nur einen Diebstahl verüben, sondern auch empfindlichen Schaden in den Kulturen verursachen. Wie sehr ich auch jedermann die selbständige Beschaffung einer bescheidenen Kostaufbesserung im Rahmen der bestehenden Ernährungsvorschriften vergönne, muß ich doch auf die Einhaltung des redlichen Verkehrs bestehen. Ich kann nicht zulassen, daß fremdes Eigentum mißbraucht und daß Acker- und Wiesenkulturen rücksichtslos zertreten werden, wodurch nicht nur der Eigentümer um die Früchte seines Fleißes betrogen, sondern auch eine grobe Lücke in die Ernährungs- und Futterwirtschaft gerissen wird. Die Kleintierhalter müssen sich das notwendige Futter ohne Schädigung anderer entweder in eigenen Gärten oder auf unbestellten Bauparzellen, an Straßenrändern usw. beschaffen. Sie dürfen sich auch nur soviel Kleintiere halten, als sie auf diese Art Futter aufreiben können.

Von nun an wird der Herr Polizeidirektor von Marburg für einen entsprechenden Überwachungsdienst sorgen. Personen, die sich Flurdiebstahl und Feldfrevl zuschulden kommen lassen, werden einer strengen Bestrafung zugeführt. Außerdem werde ich den Betreffenden die Kleintiere entschädigungslos wegnehmen lassen.

Ich bitte also alle Kleintierhalter im eigensten Interesse, ihre Kleintierhaltung auf das Maß einzuschränken, das sie in erlaubter Weise mit Futter versorgen können, jede unerlaubte Futterentnahme auf fremden Feldern und in fremden Gärten zu unterlassen. Sollte dieser wohlgemeinte Aufruf nichts fruchten, so werde ich zu meinem Bedauern gezwungen sein, die Kleintierhaltung in Marburg überhaupt zu verbieten. 207

Marburg, am 22. Juni 1943.

KNAUS

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark.
Der Beauftragte für Arbeitsfragen

Bekanntmachung

über die Einführung der Arbeitsbuchpflicht in der Untersteiermark.

Auf Grund des § 3 der Verordnung über die Einführung des Arbeitsbuches vom 7. Oktober 1941 (V.- u. A.-Bl. Nr. 45, S. 335) bestimme ich:

Arbeiter und Angestellte (einschl. Lehrlinge, Praktikanten und Volontäre), die nach § 2 der Verordnung über die Einführung des Arbeitsbuches vom 7. Oktober 1941 ein Arbeitsbuch erhalten, dürfen vom 1. Juli 1943 an nur beschäftigt werden, wenn sie im Besitze eines ordnungsmäßig ausgestellten Arbeitsbuches sind.

Wer ab 1. Juli 1943 einen Arbeiter oder Angestellten (einschl. Lehrlinge, Praktikanten und Volontäre) beschäftigt bevor dieser ihm das Arbeitsbuch vorgelegt hat, oder sich als Arbeiter oder Angestellter beschäftigen läßt, bevor er dem Unternehmer das Arbeitsbuch vorgelegt hat, macht sich strafbar und wird nach § 9 der Verordnung über die Einführung des Arbeitsbuches vom 7. Oktober 1941 in Verbindung mit den hierzu ergangenen Durchführungsvorschriften zur Verordnung über die Einführung des Arbeitsbuches vom 5. März 1942 (V.- u. A.-Bl. Nr. 71, S. 508) bestraft.

Die gleichen Strafbestimmungen gelten auch für selbständige Berufstätige sowie Heimarbeiter, Hausgewerbetreibende, Zwischenmeister und deren mithelfende Familienangehörigen, sofern sie nicht ab 1. Juli 1943 ein Arbeitsbuch besitzen.

Graz, den 10. Juni 1943.

131-6

Dr. Henninger

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

SIE WAREN SACHS!**Wer ist der Mörder?**

Erst die letzten 10 Meter des Films lösen das Rätsel dieser spannenden Kriminalgeschichte.

Für Jugendliche nicht zugelassen!
454**Achtung! Sehr wichtig!**
Verordnungs- und Amtsblatt

des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Nr. 19 vom 17. Juni 1943

Aus dem Inhalt: Verordnung über die Beschlagnahme und die Anmeldung feindlichen Vermögens in der Untersteiermark vom 6. Juni 1943. — Dritte Anordnung zur Regelung der Bewirtschaftung von Metallen in der Untersteiermark vom 10. Juni 1943. — Dritte Anordnung über die Milch- und Fettwirtschaft in der Untersteiermark vom 4. Juni 1943. — Bekanntmachung über die Zuständigkeit des Gewerbeaufsichtsamtes Graz in der Untersteiermark vom 15. Mai 1943.

Einzelpreis 10 Rpf.

Erhältlich beim Schalter der Marburger Verlags- u. Druckerei-Ges. m. b. H., Marburg/Drau, Badgasse 6

bei den Geschäftsstellen der Marburger Zeitung

IN CILLI, Marktplatz 12 (Fernruf 7)

IN PETTAU, Ungartorgasse, Herr Georg Pichler u. bei den sonstigen Verkaufsstellen. Bezugspreis: Monatlich RM 1,25 (stets im voraus zahlbar).

NEUES Pulver für den Wuchs und für die Mastung der Schweine**REDIN,**

mit garantiertem Erfolg!

ZENTRALDROGERIE EMIL FABR
86 Marburg / Drau, Herrengasse 53**Funde - Verluste**

13

Schlafzimmer -- Küchenkredenz bekommt diejenige Person, welche mir den vor 3 Wochen von Schönstein bis Cilli verlorenen größeren Geldbetrag zustandebringt. Pirsch Vinzenz, Wöllan bei Schönstein.

Augengläser

wurden verloren. Der Finder wird ersucht, sie gegen gute Belohnung bei Franz Gamper, Lebern Nr. 46, abzugeben.

450,13

Wo gehobelt wird ...

... da geht mal was daneben. Kleine Verletzungen werden mit dem blutstillenden Schnellverband Hansaplast ohne lange Arbeitsunterbrechung behoben. — Hansaplast wirkt entzündungswidrig.

Hansaplast
heilt Wunden!

Wenige cm erfüllen den Zweck!

Gegen
Oidium / Aescherich**COSAN**kolloidaler flüssiger Schwefel
Bezug durch Handel und Gesundheitsämter

D. Riedel - E. de Haen A.-G., Berlin

Generalvertrieb: Auf. Schulden,
Zulim - Fernsprecher 423Garantol *benutzt man über 1 Jahr!*

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5.

237-14

RAIFFEISENKASSE MARBURG/DRAU

HERRENGASSE

FERNRUF: 24-53

SCHULGASSE

im Gebäude der früheren Untersteirischen Volksdarlehenskasse

131

Verzinst die Spareinlagen und Einlagen in laufender Rechnung nach gesetzlicher Kündigung und laut Vereinbarung. Gewährt Darlehen: kurz-, mittel- und langfristige auf Bürgschaft und Intabulation, sowie Kredite in laufender Rechnung.